

Jelentés az emberkereskedelemről - 2006

Kiadta az USA Külügyminisztériuma (Office to Monitor and Combat Trafficking in Persons)
2006. június 5.

<http://www.state.gov/g/tip/rls/tiprpt/2006/>

I. Bevezető

Nepál/India: A 12 éves Reenát anyai nagynénje vitte Nepálból Indiába, majd röviddel azután egy újdélhi bordélyházba küldte dolgozni. A bordélyház tulajdonosa arra kényszerítette a lányt, hogy nap mint nap számos kuncsafttal létesítsen szexuális kapcsolatot. Reena nem tudott megszökni, mivel nem beszélte a hindi nyelvet, és senkihez sem tudott fordulni. Gyakran volt szemtanúja annak, hogy a rendőrök pénzt kaptak a bordélyház tulajdonosaitól minden új behozott lányért. A tulajdonos betanította Reenát és a többi a lányt, hogy ha kérdezik, mondják azt, hogy 25 évesek és önszántukból léptek be a bordélyházba. Reenának két év után sikerült megszöknie. Életét most annak szenteli, hogy segítsen az emberkereskedelem más áldozatainak is elmenekülni.

A 2006. évi Jelentés az emberkereskedelemről: A jelentés célja

A törvény értelmében az amerikai Külügyminisztérium köteles évente jelentést készíteni az amerikai Kongresszus számára arról, hogy a külföldi kormányok milyen erőfeszítéseket tesznek az emberkereskedelem súlyos formáinak felszámolása érdekében. Ez a jelentés a hatodik ilyen dokumentum. Célja, hogy világszerte felkeltse a figyelmet a probléma iránt, rámutasson arra, hogy a nemzetközi közösség egyre nagyobb erővel veszi fel a harcot az emberkereskedőkkel szemben, továbbá arra ösztönözze más országok kormányait, hogy tegyenek hatékony intézkedéseket az emberkereskedelem valamennyi formájának visszaszorítása érdekében. A jelentés kiemeli, hogy egyre több nemzet törekszik arra, hogy újszerű és lényeges információcsere és együttműködés útján vegye fel a harcot az emberkereskedőkkel. Az az ország, amely nem tesz jelentős erőfeszítéseket annak érdekében, hogy teljesítse az emberkereskedelem felszámolásának minimumkövetelményeit, az amerikai törvények értelmében „3. szintű” besorolást kap e jelentésben. Ennek következményeként az Amerikai Egyesült Államok minden ilyen országtól megvonhatja a nem humanitárius és nem kereskedelmi célú támogatást.

A külföldi kormányok erőfeszítéseinek értékelése során a jelentés kiemeli a „három P” fontosságát — prosecution (büntetőeljárás kezdeményezése), protection (védelem) és prevention (megelőzés). Az emberkereskedelem áldozatközpontú megközelítése azonban a „három R” figyelembevételét is megköveteli: rescue (megmentés), rehabilitation (rehabilitáció) és reintegration (visszailleszkedés a társadalomba). Az erőfeszítéseket irányító amerikai törvény, az emberkereskedelem áldozatainak védelmét szolgáló, 2000. évi, módosított törvény (TVPA Törvény) már az elején leszögezi, hogy az emberkereskedelem elleni harc célja az emberkereskedők méltó és hatásos megbüntetése, az áldozatok védelmezése, valamint az emberkereskedelem felszámolása.

Több mint 150 évvel ezelőtt az Egyesült Államok pusztító háborút vívott, melynek eredményeképpen az országban megszüntették a rabszolgaságot. Bár a legtöbb nemzet eltörölte a szolgaságot, mint állam által jóváhagyott intézményt, kialakult a rabszolgaság modern formája, mely egyre nagyobb mértékben fenyegeti férfiak, nők és gyermekek millióinak az életét és szabadságát világszerte. Ma már csak a legkönyörtelenebb és legelnyomóbb országokban, mint például Burmában és Észak-Koreában támogatja az állam a rabszolgaságot. Ezzel szemben az emberkereskedelem gyakran szervezett bűnbandák műve, melyek óriási pénzekre tesznek szert az áldozatok és a társadalom rovására.

Szaúd-Arábia: Serena a Fülöp-szigetéről érkezett Szaúd-Arábiába, hogy ott házi alkalmazottként dolgozzon. Érkezését követően munkaadója elvette tőle az útlevelet és feleségével együtt fizikailag és verbálisan is bántalmazni kezdték. Egyszer gazdasszonya még a lépcsőről is lelökte; egy másik alkalommal a gazdája addig fojtogatta, amíg el nem ájult. A lány nem hagyhatta el a házat. Mivel az útlevelet elvették tőle, nem tudott

elmenekülni. Serena annyira boldogtalan volt, hogy öngyilkosságot kísérelt meg. A kórházban végre sikerült megszabadulnia fogva tartóitól. A szaúdi bírósági rendszertől kért jogorvoslatot, és most egy menhelyen várja, hogy igazságot szolgáltatassanak neki.

Középpontban a rabszolgamunka és a szexrabszolgaság

Évről évre gyarapítjuk ismereteinket az emberkereskedelemről, mint jelenségről. A 2004. évi jelentésben az USA kormányának rendelkezésére álló adatokat használtuk fel, melyek először csoportosították a nemzetközi emberkereskedelem áldozatait kor és nem szerint. Ezekből az adatokból kiderült, hogy a becslések szerint évente 600.000-800.000 férfit, nőt és gyermeket csempésznek át emberkereskedők a nemzetközi határokon. Az áldozatok mintegy 80 százaléka nő vagy lány, és körülbelül 50 százaléka kiskorú. Az adatokból az is kiderült, hogy az országhatárokon túlra vitt emberek többsége szexuális célú emberkereskedelem áldozata volt. Ugyanakkor, mivel a figyelem középpontjában a nemzetközi emberkereskedelem áll, ezek a számok nem szólnak azokról a milliókról, akik saját hazájukban esnek emberkereskedők csapdájába. A 2006. évi jelentés rávilágít arra, milyen riasztó méreteket ölt a rabszolgamunka céljából történő, gyakran országon belüli emberkereskedelem. Az emberkereskedelem e formáját nehezebb leleplezni és mértékét felbecsülni, mint a szexuális célú kereskedelmet, jóllehet méretét tekintve sokkal jelentősebb lehet, ha az országon belüli emberkereskedelmet is beleszámítjuk. A belföldi emberkereskedelem nem feltétlenül a nemzetközi, szexuális célú emberkereskedelemre szakosodott bűnszervezetek műve. Gyakran előfordul, hogy egy-egy ember követ el bűncselekményt azzal, hogy rabszolgasorba taszít egy házi alkalmazottat, vagy egy gyárban fizetés nélkül dolgoztat több száz embert.

Számtalan becsült adat (nemzeti és nemzetközi) létezik a modernkori rabszolgaság jellemzőiről és nagyságáról. Az ENSZ munka- és foglalkoztatási ügyekkel és a szociális védelemmel kapcsolatban eljáró szervezete, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) becslése szerint minden pillanatban 12,3 millió ember él kényszermunkásként, adós-, gyermek- vagy szexrabszolgaként; más források szerint ez a szám 4 és 27 millió között mozog.

Verseny a mélybe: kizsákmányolható vándormunkások nyomában

A gazdasági globalizáció soha nem látott módon mobilizálta a szakképzetlen vagy alacsony képzettségű munkaerőt a munkaerőhiánnyal küzdő építő- és gyártóiparba, a mezőgazdaságba és a házi alkalmazottak piacára. A kevésbé fejlett dél- és kelet-ázsiai vándormunkások egyre nagyobb számban és viszonylag rövid időtartamra szóló munkaszerződésekkel dolgoznak a fejlettebb ázsiai, európai és közel-keleti országokban. Az ILO 120 millióra becsüli a vándormunkások számát. A külföldi vándormunkások felszippantásában Szaúd-Arábia (7,5 millió), az Egyesült Arab Emírátságok (2,3 millió), Malajzia (2,3 millió) és Kuvait (1,3 millió) vezet. A legtöbb vándormunkást pedig a Fülöp-szigetek (7 millió), Indonézia (3 millió), Banglades (3 millió), és Srí Lanka (1,5 millió) bocsátja ki. A vándormunkásokkal alapvetően semmi baj nincs a globalizáció korában, de amint azt alább bemutatjuk, a visszaélések modernkori rabszolgasághoz vezethetnek. E tömeges, a kínálati országokból a keresleti országokba irányuló munkaerő-áramlást munkaközvetítő irodákat és munkáltatókat képviselő toborzók által ajánlott szerződések; a munkaközvetítő irodák és a munkaadók közötti, az állam, mint „szponzor” által szentesített szerződések; valamint a kibocsátó és célországok kormányai által kötött átfogó megállapodások szabályozzák. A toborzók által a munkásoknak kínált szerződések csak a foglalkoztatás alapvető körülményeit, a bért, a munkaidőt és a szerződés időtartamát, illetve a munkaadó címét és nevét tartalmazzák. E szerződések szabályozási és felügyeleti szintje rendkívül változó. A munkások könnyen rossz bánásmódban részesülhetnek vagy szolgasorba kényszerülhetnek, ha a szerződéseket nem tartják tiszteletben, illetve ha azokat a célországba érkezést követően kevésbé kedvező feltételeket tartalmazó szerződésekkel cserélik fel. A kibocsátó országok kormányai úgy próbálják elejét venni az ilyen jellegű kizsákmányolásnak, hogy megállapodásokat kötnek a keresleti oldalon álló kormányokkal. Erős Tengerentúli Munkaközvetítő Irodáján keresztül a Fülöp-szigeteki kormány élen jár az irányított munkaerő-vándorlás terén azzal, hogy védelmet nyújt a tengerentúlon dolgozó

Fülöp-szigeteki munkásoknak. Más kibocsátó országok kormányai kevésbé aktívan védelmezik külföldön dolgozó állampolgáraikat.

A keresleti oldalon álló munkaadók és munkaközvetítők maximális hatékonyságot várnak el a külföldi szerződéses munkásoktól. Ha a védelmi intézkedések és szabályozások nem elegendőek a visszaélések visszaszorítására, a tisztességtelen munkaadók a külföldi munkavállalók leggyengébb csoportjait szemelik ki kizsákmányolás céljára. Vannak olyan kormányok, melyek hallgatólagosan elnézik ezt a kizsákmányoló magatartást. Teljesen egyértelmű, hogy a legjelentősebb, munkaerőigényes országban a „verseny a mélybe” jelenség játszódik le, mivel a legkevésbé védelmezett vietnámi, bangladesi és nepáli munkásokat keresik, és egyre inkább kerülnek azokat a „bajkeverő” munkásokat, akik bizonyos jogokat követelnek, illetve akik mögött ott állnak a saját kormányaik. Ez a szelekció mindaddig lehetséges, amíg nem teszik kötelezővé a kényszer-szolgaság ellenes egyetemes normák betartását. A kétoldalú egyezményekben a kibocsátó országok kormányainak meg kell követelniük, hogy a kereslet oldalon álló országok bíróságai büntessék a kényszer-szolgaságot. Ezen túlmenően, a megállapodások írják elő a felek közötti szerződések nyilvántartásba vételét; a munkaközvetítőket tegyék felelőssé a munkások jólétéért; kötelezzék a munkaközvetítőket biztosítás kötésére a munkások védelme érdekében olyan előre nem látott problémák ellen, mint például a munkaadó csődbejutása.

A közelmúltban egy bangladesi munkaközvetítő iroda egy Jordániában található ruhagyárba hirdetett felvételt. A hirdetésben hároméves szerződést, havi 125 dolláros fizetést, hetente hatszor nyolcórás munkát, fizetett túlórákat, ingyenes szálláslehetőséget, ingyenes orvosi ellátást, ingyenes étkezést ígértek és nem kértek előre fizetendő díjat. Ehelyett azonban, érkezés után a munkásoktól (akiknek egyébként hihetetlenül magas díjat kellett előre fizetniük) elkobozták útleveleiket, nyomorúságos körülmények között tartották őket és nem engedték nekik, hogy kilépjenek a gyárból. Az emberek hónapokig nem láttak fizetést, nem kaptak megfelelő ételmezt, a beteg munkásokat pedig kínozták. Mivel a legtöbb munkás irreálisan magas kamatozású kölcsönt vett fel a szerződéskötésért cserébe, adósságaik miatt maradniuk kellett.

Az emberkereskedők áldozatainak nemzeti hovatartozása annyira különböző, mint amennyire a világ kultúrái. Egyesek azért hagyják ott a fejlődő országokat, mert abban reménykednek, hogy tehetősebb országban alacsony képzettséget igénylő munkával emelni tudják életszínvonalukat. Mások saját hazájukban válnak kényszerszolgákká vagy adósrabszolgákká. Vannak családok, melyek gyerekeiket tanulási és egyéb lehetőségekért cserébe rokon vagy nem rokon felnőttre bízzák — akik azonban rabszolgának adják el őket. A kényszerszolgálat vagy adósrabszolgálat hagyományos megközelítési módjai a szabályok betartására összpontosítanak a nemzetközi egyezmények (azaz az ILO 29., 39., 105. és 182. egyezményei) szerint. E szemlélet szerint a cél rábírnival a kizsákmányoló ágazatokat a törvény betartására, illetve arra, hogy vagy egyszerűen engedjék el az áldozatokat, vagy pedig ajánljának fel pénzbeli kártérítést.

A munkaügyi szabványokra támaszkodó kényszerszolgálat-ellenes intézkedések nem mindig elég erősek ahhoz, hogy megbüntessék az emberkereskedelemtől e formájáért felelős munkaadókat. A kényszerszolgálat bűncselekmény, és ennek megfelelően büntetendő és üldözendő. Bár a világ legtöbb országában már bűncselekménynek számít a kényszerszolgálat, nem sokat tesznek azért, hogy a vétkesek bíróság elé kerüljenek. Ez többek között annak tudható be, hogy a rendfenntartók kevés ismerettel rendelkeznek a kényszerszolgálatról. A kényszerszolgálatként vagy adósrabszolgálatként élő, különösen a házi alkalmazásban lévő nőket és lányokat gyakran szexuálisan is kizsákmányolják.

A következő évben az amerikai Külügyminisztérium – a Kongresszus utasításának megfelelően – nagyobb figyelmet kíván szentelni a kényszerszolgálatnak és adósrabszolgálatnak, ugyanakkor folytatja a szexuális célú emberkereskedelemtől elleni kampányt.

A vándormunkásokat terhelő toborzási díjak és adósságok: a rabszolgálat előjelei

A „munkaerőigényes” országokban akaratukon kívül rabszolgaként dolgozó külföldi vándormunkások közül sokan jelentős összegeket fizetnek azért, hogy egyáltalán alkalmazják őket. Ezeket a díjakat vagy a kibocsátó országbeli toborzóknak, vagy a célszülőbeli munkaközvetítőnek, vagy mindkettőnek fizetik. A külföldi munkásoktól követelt összeg gyakran 4-11 ezer dollár között mozog, és „elhelyezési” vagy „foglalkoztatási” díjnak titulálják. Ezek a díjak általában törvénytelenek a kibocsátó ország törvényei szerint, és nemzetközi egyezmény is tiltja azok alkalmazását. Nincs ésszerű indoka annak, hogy alacsony képzettségű munkásokat díjfizetésre kötelezzenek; a kibocsátó országokban működő toborzó irodák, illetve a felvevő országokban működő munkaközvetítők azoktól a munkaadóktól kapnak jutalékot, amelyek alacsonyan képzett külföldi munkaerőt keresnek. Azzal, hogy maguktól a munkásoktól is pénzt csikarnak ki, a munkaközvetítők dupla haszonra tesznek szert és ezzel olyan adósságba sodorják a munkásokat, melynek köszönhetően adósrabszolgaságba vagy szolgaságba kényszerítik őket. A vándormunkások körében tapasztalható rabszolgasággal kapcsolatban végzett kutatások kimutatták, hogy szoros összefüggés van a kényszermunka és a kibocsátó országokban működő toborzó irodák által a munkások nyakába varrt magas díjak vagy adósság között.

A magánkézben lévő munkaközvetítő irodák sem közvetlenül, sem pedig közvetve nem követelhetnének díjat vagy egyéb költséget a munkásoktól. Ezt az alapelvet egyre inkább elfogadják világszerte, és vannak olyan kibocsátó országok, melyek büntetik, ha a munkásokkal indokolatlan költségeket fizettetnek meg. A kibocsátó országok kormányainak a felelőssége, hogy megfelelően szabályozzák a toborzó irodákat annak érdekében, hogy a külföldön munkát vállaló munkásokat ne terheljék olyan indokolatlan költségekkel, melyek később adósrabszolgaságba kényszeríthetik őket. Jogilag felelősségre kell vonni azokat a munkaerő toborzó cégeket, melyek ilyen kizsákmányoló gyakorlatot folytatnak. Ezt a típusú bűncselekményt nem lehet pénzbírságokkal vagy a vállalkozások felszámolásával megakadályozni. A fogadó vagy felvevő országok kormányainak a felelőssége a munkások előzetes ellenőrzése révén biztosítani azt, hogy a munkások nem váljanak az adósrabszolgaság vagy kényszermunka áldozataivá; ha ilyen esetre bukkannak, esetleges büntetőeljárásához vezető bűnügyi nyomozást kell folytatni.

A 2005. évi jelentéshez hasonlóan ez a jelentés is több országot a 3. szintre sorol be, elsősorban annak köszönhetően, hogy nem kezelik a kényszermunkával kapcsolatos emberkereskedelem problémáját a külföldi vándormunkások között. Erősödik az emberkereskedelem felszámolására tett globális erőfeszítés, amely köszönhető az áldozatközpontú TVPA Törvénynek, a jelen éves jelentésnek, az erős pártközi amerikai vezetésnek, a nemzetközi szervezetek részéről tapasztalt nagyobb figyelemnek, az ügy iránt elkötelezett nem kormányzati szervezeteknek, valamint a média kreatív tálatálásának. A nemzetek egyre inkább együttműködnek annak érdekében, hogy lezárják az emberkereskedelem útvonalait, büntetőeljárás alá vonják és elítélik az emberkereskedőket, továbbá védelmezzék az emberkereskedők áldozatait és elősegítsék társadalmi visszailleszkedésüket. Reményeink szerint az ideai jelentés arra ösztönöz, hogy még nagyobb haladást érjünk el ezen a területen.

Niger/Mali: A 12 éves Malik szüleit az egyik, Nigerben nagy tiszteletnek örvendő csoporthoz tartozó hitoktató beszélte rá arra, hogy engedjék el vele a fiút Maliba továbbtanulni. Azonban amint Malik és más nigeri fiúk megérkeztek Nigerből Maliba, megtagadták tőlük az iskolába járás jogát, és tanáruk arra kényszerítette őket, hogy órák hosszat neki kolduljanak az utcákon. Maliknak végül sikerült megszöknie. Idegenek segítségével visszajutott nigeri falujába, ahol szülei boldogan ölelték magukhoz, miután meghallgatták, milyen megpróbáltatáson ment keresztül.

Munkaerő-kereskedelem legális toborzással

Ez a jelentés jobban rávilágít arra az emberkereskedelemmel kapcsolatos jelenségre, amely egyre terjed Ázsiában és a Közel-Keleten—szolgásgorba kényszerítenek sok olyan vándormunkást, akik külföldön alacsony végzettséget igénylő munkaszerződéseket fogadnak el az építőiparban, a gyártóiparban, a mezőgazdaságban, illetve házi alkalmazottként. Az illegálisan más országba csempészett, okmányokkal nem rendelkező vándormunkásokkal

ellentétben ezeket a vándormunkásokat törvényesen toborozzák a saját hazájukban, általában a kevésbé fejlett országokban, és úgy utaznak tehetősebb országokba, ahol keresett az alacsony költségű külföldi munkaerő. Érkezésük után e vándormunkások egy része tisztességtelen munkaközvetítőkkal vagy munkaadókkal találja magát szemben, akik szolgásgba taszítják őket. Ez lehet kényszermunka vagy adórszolgásg, attól függően, hogy milyen eszközökkel kényszerítik a munkásokat szolgásgorba, illetve milyen eszközökkel kényszerítik őket arra, hogy szolgálk is maradjanak. Az erőszakos munkaközvetítők vagy munkaadók számtalan taktikát vetnek be e célból: például az alkalmazás feltételeit megváltoztatják ahhoz a szerződéshez képest, melyet a munkavállaló a hazája elhagyása előtt aláírt; elkobozzák a munkások úti okmányait (útlevelüket, repülőjegyüket és a tartózkodási engedélyüket); bebörtönzik őket; fizikai erőszakkal fenyegetik őket; továbbá visszatartják a bérüket.

A munkavégzés céljából folytatott emberkereskedelem e formájának okai két általános kategóriába sorolhatók: visszaélnak azokkal a szerződésekkel és helyi törvényekkel, melyek a vándormunkások toborzását és foglalkoztatását szabályozzák; valamint jól szervezett módon magas költségeket és adósságokat varrnak e munkások nyakába a kibocsátó országban vagy államban, gyakran a célországbeli munkaközvetítő irodák és munkaadók bűnrészességével vagy támogatásával. A szerződésekkel való visszaélés vagy a nehéz munkakörülmények önmagukban nem jelentenek rabszolgásgot, de ha fenyegetést, fizikai erőszakot vagy korlátozást alkalmaznak arra, hogy egy munkást munkavállalásra, további munkavégzésre vagy szolgálatra kényszerítsék, az a kényszermunka jele. A külföldi munkavállalás „privilegiumáért” cserébe a munkásokra rótt költségek ellentétesek a nemzetközi szabályokkal, és könnyen adórszolgásgvá tehetik a munkavállalókat. Ugyanakkor, ezek a költségek önmagukban még nem jelentenek adórszolgásgot vagy kényszerszolgásgot. Ha azonban mindez a célországbeli tisztességtelen munkaközvetítők és munkaadók kizsákmányoló gyakorlatával párosul, ezek a költségek vagy adósságok, amennyiben összegük irreálisan magas, adórszolgásgba taszítják a munkavállalót.

A szabad mozgás mítosza

Előfordul, hogy valaki úgy dönt, hogy munkavégzés céljából saját hazáján belül vagy azon kívül máshova költözik munkavégzés céljából, és végül mégis szolgásgorba jut. Vannak olyan kormányok és rendvédelmi szervek, melyek – helytelenül – a külföldre költözés önkéntes voltára koncentrálnak, és nem veszik észre a kényszerszolgásgot vagy kényszermunkát, amely egyesekre vár miután munkavégzés céljából más helyre költöznek. A új helyre költözés mellékes szempont. A modern értelemben vett emberkereskedelem meghatározó eleme az az erőszak, félrevezetés vagy kényszer, amellyel ráveszik az adott személyt, hogy egy „gazdánál” vállaljon szolgálatot, illetve maradjon szolgálásban. Az a személy, aki a kényszerszolgásgat kelepcéjébe esik, miután saját akaratából más helyre vándorolt, vagy máshol munkát vállalt, az emberkereskedelem áldozatának számít. Az a fiú, akit a ghánai Volta-tavon kereskedelmi halászásra kényszerítenek éppen olyan áldozata az emberkereskedelemnek, mint az a thaiföldi munkás, akit törvényes mezőgazdasági idénymunkásoknak adható vízummal visznek az Egyesült Államokba, majd olyan körülmények között dolgoztatják, amely nem szerepelt az eredeti szerződésben, és azzal fenyegetik, hogy deportálják, ha nem tesz eleget az „új szabályoknak”.

Az az ukrán nő, akit félrevezetéssel, modellkedési munka ígéréttel Londonba csábítanak, majd ott prostitúcióra kényszerítik, éppolyan áldozata az emberkereskedőknek, mint az a braziliai kamaszlány, akit a saját családja kényszeríti arra, hogy egy tengerparti üdülőhelyen bocsássa áruba a testét. A szolgálásgnak rengeteg formája létezik, az áldozatoknak pedig rendkívül sokféle arca van.

Az USA kormánya folyamatosan bővíti ismereteit az emberkereskedelem kiterjedtségéről és jellegéről. Ebben a jelentésben megpróbálunk rávilágítani azokra a területekre, amelyekről kevés információval rendelkezünk, és olyan kérdéseket vetünk fel, melyek a további vizsgálat céljait szolgálják. Bizonyos esetekben a nem demokratikus kormányok által visszatartott, illetve félrevezető információ korlátozta a jelentés tartalmát. Mindennek figyelembevételével, a 2006. évi jelentés az emberkereskedelemről friss és globális képet nyújt a modernkori

rabszolgaságról, és arról a sokféle intézkedésről, melyet a világ kormányai tesznek annak érdekében, hogy szembeszálljanak e gyakorlattal, illetve felszámolják azt.

Uganda: Michael 15 éves volt, amikor az Úr Ellenállási Hadserege (LRA) elrabolta őt, hogy az ugandai felkelők oldalán harcoljon. Kényszereszközökkel utasították, hogy öljön meg egy fiút, aki szökni próbált. Majd végig kellett néznie, míg egy másikat agyonvertek amiatt, hogy nem riasztotta az őt, amikor a barátjának sikerült megszöknie.

A szexuális célú emberkereskedelem közegészségügyi hatásai

Jóllehet a szexuális célú emberkereskedelem áldozatai rendkívül sok egészségügyi problémával küszködnek, az ilyen típusú emberkereskedelem globális közegészségügyi hatásait még nem számszerűsítették. Ha áttekintjük a regionális tanulmányokat, meggyőződhetünk arról, milyen nagy fizikai és lélektani traumát okoz a szexuális célú emberkereskedelem. Például a prostitúció céljából Kelet-Afrikába csempésztett nőkről és lányokról készített jelentés erőszakos nemi közösülésekről, fizikai bántalmazásról és szexuális úton terjedő betegségekről, valamint HIV és AIDS fertőzésekről számol be. [1] Nepálban az emberkereskedők kezébe került lányok körében végzett felmérés szerint a megmentett áldozatok 38%-a HIV pozitív vagy AIDS fertőzött, nemi beteg vagy tuberkulózisos (TB).[2] Az Európai Unióba csempésztett nők egy csoportján végzett tanulmány szerint az egészségügyi problémák közé tartozik a kegyetlen erőszak, melynek következtében sokan szenvednek csonttörést, eszméletvesztést vagy lesznek csoportos nemi erőszak áldozatai. Érkeztek jelentések abortusszal kapcsolatos komplikációkról, gyomor- és bélproblémákról, egészségre káros súlycsökkenésről, tetvességről, öngyilkossághoz vezető depresszióról, alkoholizmusról és kábítószer-függőségről is.[3] Egy másik tanulmány, melyet szintén az Európai Unióba szállított nők egy csoportjáról készítettek, arra a következtetésre jutott, hogy az áldozatok 95%-át fizikailag bántalmazták vagy szexuális kapcsolatra kényszerítették. Az áldozatok 60%-a panaszkodott fáradtságra, neurológiai tünetekre, gyomor- és bélproblémákra, hátfájásra, folyásra és nőgyógyászati fertőzésekre. [4] A szexuális célú emberkereskedelem kevésbé nyilvánvaló következményei közé tartozik a humán papillomavírus okozta méhnyakrák, mely sokkal gyakrabban fordul elő azon nők körében, akik sok férfival tartanak fenn szexuális kapcsolatot.

Ugyan készült néhány jelentősebb tanulmány az emberkereskedők áldozatainak egészségi állapotáról, a prostitúció egészségügyi következményeiről készített számos, jól felépített tanulmány segítségével is megérthetjük a szexuális célú emberkereskedelem egészségügyi kihatásait. Például két indiai felmérés is arra a következtetésre jutott, hogy a HIV fertőzés gyakrabban fordul elő a prostituált lányok, mint nők körében (12,5% szemben az 5,4%-kal, illetve 27,7% szemben a 8,4%-kal).[5]

Ajánlások:

Ahhoz, hogy jobban megértsük a szexuális célú emberkereskedelemmel kapcsolatos egészségügyi problémák mértékét és a közöttük fennálló kapcsolatot, az egészségügyi problémákat hat kategóriába soroljuk:

1. Fertőző betegségek: HIV fertőzés, szexuális úton terjedő betegségek és tuberkulózis
2. Nem fertőző betegségek: alultápláltság, fogászati problémák és bőrbetegségek
3. Reprodukciós problémák: kényszerabortuszok, veszélyeztetett terhességek és szülések
4. Különböző anyagokkal való visszaélés: alkoholfüggőség, szipózás és intravénás kábítószer-fogyasztás
5. Mentális egészséggel kapcsolatos problémák: depresszió; poszt-traumás stresszbetegség; öngyilkosság
6. Erőszak: fizikai és szexuális bántalmazások; gyilkosság

Ha a felsorolt egészségügyi kategóriák alapján gyűjtene adatokat, a nem kormányzati szervezetek és kormányzati szervek bizonyítékok alapján tudnak közbelépni az emberkereskedők cselekményeinek megakadályozására, és tudnak gondoskodni az

áldozatokról, illetve forrásait az áldozatok igényeinek megfelelően tudják koncentrálni. A nagyobb mennyiségben rendelkezésre álló adatok pedig megkönnyítik a probléma kezelésére vonatkozó útmutatók, illetve a szexuális célú emberkereskedelemmel kapcsolatos közegészségügyi ajánlások kidolgozását. Ehhez a megközelítéshez nélkülözhetetlen a közegészségügyi szakemberek szerepvállalása, valamint a hagyományos közegészségügyi módszerek és stratégiák alkalmazása.

1 Pearson, E. "Study on Trafficking in Women in East Africa." GTZ. 2003 december (Tanulmány a kelet-afrikai nőket sújtó emberkereskedeletről)

2 Bal Kumar KC, Subedi G, Gurung YB, Adhikari KP. "Nepal Trafficking in Girls With Special Reference to Prostitution: A Rapid Assessment." Nemzetközi Munkaügyi Szervezet. 2001 november (Lányokkal való kereskedés Nepálban, különös tekintettel a prostitúcióra: gyorsértékelés)

3 Zimmerman, Cathy. The Health Risks and Consequences of Trafficking in Women and Adolescents: Findings from a European study. London School of Hygiene and Tropical Medicine. 2003. (A nőket és tinédzsereket sújtó emberkereskedelem egészségügyi következményei és kockázatai: egy európai felmérés megállapításai) http://www.lshtm.ac.uk/hpu/docs/trafficking_final.pdf

4 Zimmerman, Cathy. Stolen Smiles: A Summery Report on the Physical and Psychological Consequences of Women and Adolescents Trafficked in Europe. London School of Hygiene and Tropical Medicine. (Ellopott mosolyok: Összefoglaló jelentés az európai emberkereskedelem nőket és tinédzsereket sújtó fizikai és pszichológiai következményeiről) 2006

5 Sarkar K, Bal B, Mukherjee R, Saha MK, Chakraborty S, Niyogi SK, Bhattacharya SK. "Young age is a risk factor for HIV among female sex workers-An experience from India." Journal of Infection, 2005, (vol):1-5. (A fiatalkor HIV kockázati tényező a női szexmunkások körében – indiai tapasztalat)

Sarkar K, Bal B, Mukherjee R, Niyogi SK, Saha MK, Bhattacharya SK. "Epidemiology of HIV Infection among Brothel-based Sex Workers in Kolkata, India." Journal of Health, Population, and Nutrition. 2005;23(3):231-235. (A HIV fertőzés epidemiológiája a kolkatai (India) bordélyházakban dolgozó szexmunkások körében)

Azerbajdzsán/Egyesült Arab Emírségek: Miután édesapját 9 éves korában elvesztette, Nayla árvaházba került. Az édesanyja azonban kihozta onnan és emberkereskedőknek adta el, akik Dubaiba vitték. Naylát 13 éves koráig dubai klubokban kényszerítették prostitúcióra. Akkor a dubai rendőrség rájött, hogy illegálisan tartózkodik az országban, ezért visszaküldték Azerbajdzsánba. Ott újabb három év prostitúció várt rá, majd teherbe esett. Vagy Dubai-ban, vagy Bakuban AIDS-es lett, és tavaly HIV fertőzött kisbabának adott életet.

AZ EMBERKERESKEDŐK ÁLDOZATAINAK FELISMERÉSE

Az emberkereskedelem áldozatainak védelmét szolgáló törvény (TVPA Törvény) és az emberkereskedelem, különösen a nő- és gyermekkereskedelem megelőzéséről, felszámolásáról és megbüntetéséről szóló ENSZ-jegyzőkönyv felszólítja a kormányokat, hogy tegyenek megfelelő lépéseket az emberkereskedelem áldozatainak védelmére. Ez a védelem csak akkor lehetséges, ha megfelelő módon azonosítják az emberkereskedelem áldozatait. A 2005. évi jelentés hangsúlyozta, hogy az emberkereskedelem áldozatainak felismerése érdekében figyelni kell a társadalom legsebezhetőbb csoportjait. Az ideai jelentésben foglalt felmérés arról tanúskodik, hogy még bőven van tennivaló. Az önazonosítás csak álom. Vannak olyan kormányok, melyek továbbra is a beérkezett panaszok alapján akarják leleplezni az emberkereskedelemmel kapcsolatos bűncselekményeket és azok áldozatait. Feltételezik, hogy az emberkereskedők csapdjába esett áldozat értesíti majd a megfelelő hatóságokat, illetve az első adandó alkalommal elmondja magáról, hogy emberkereskedők áldozata. Ezek a kormányok csak a bejelentett esetekre reagálnak. Ez a reaktív módszer nem megfelelő az emberkereskedelem ellen, és nem tesz eleget a TVPA Törvényben foglalt áldozatvédelmi követelményeknek.

A valóság. A rendvédelmi szervekkel való első találkozás alkalmával csak kevés áldozat hajlandó magát azonosítani. Félnek a valós vagy képzelt bosszútól, és még mindig az

elszenvedett szolgaság hatása alatt állnak. Képtelenek arra, és nem is várható el tőlük, hogy azonnal objektív beszámolót adjanak a kizsákmányolásukról.

Proaktív szűrés: A szabvány. A megfelelő áldozatvédelem proaktív intézkedéseket követel meg a kormányok részéről ahhoz, hogy gondos és alapos beszélgetéseken és tanácsadásokon keresztül felismerjék, hogy kik lettek emberkereskedelem áldozatai. A rendvédelmi szervek alkalmazottait fel kell készíteni arra, hogyan ismerjék fel az emberkereskedelem jeleit. Ha az áldozatokat ideiglenesen kényelmes körülményeket biztosító menhelyeken helyezik el, akkor a feltételezhetően emberkereskedők csapdájába esett áldozatok tanácsadást tudnak igénybe venni, illetve mérlegelni tudják lehetőségeiket, ideértve az emberkereskedők elítéléséhez szükséges általuk nyújtott segítségnyújtást is.

Az emberkereskedelem emberi és társadalmi költségei

Az emberkereskedők áldozatai óriási árat fizetnek. Pszichológiai és fizikai sérülések, ideértve a betegségeket és a normálistól elmaradt növekedést, melynek gyakran maradandó hatásai lehetnek. Sokszor az emberkereskedők áldozatainak kizsákmányolása progresszív természetű: előfordul, hogy egy gyermeket egy bizonyos munkavégzés céljából rabolnak el, majd később egy másik munkavégzés során tovább bántalmaznak. A modernkori rabszolga-kereskedelem szomorú realitása, hogy az áldozatokat – akiket gyakran először családtagok bocsátanak áruba – sokszor adják-veszik. Az áldozatokat szexuális rabszolgaságba kényszerítik, gyakran kábítószerrel tompítják, és leírhatatlan erőszaknak vetik alá őket. A szexuális célú emberkereskedelem áldozatai fizikai és érzelmi sérüléseket szenvednek az erőszakos szexuális cselekményektől, az illegális szerek kieroszakolt használatától, a szexuális úton terjedő betegségek általi veszélyeztetettségük (pl. HIV és AIDS), illetve az alultápláltság és a lélektani kínzások miatt. Vannak olyan áldozatok, akiknél visszafordíthatatlanul károsodnak a reprodukciós szervek. Sok áldozat veszti életét amiatt, hogy adják-veszik. Ha az áldozatot olyan helyre szállítják, ahol nem beszél vagy érti a nyelvet, ez csak tovább mélyíti benne az elszigeteltség és az emberkereskedők dominanciája okozta lélektani sebet.

Az emberi jogi dimenzió. Alapvetően az emberkereskedelem sérti az élethez, szabadsághoz és személyi biztonsághoz való egyetemes emberi jogokat. A gyermekkereskedelem sérti a gyermeknek azt a veleszületett jogát, hogy oltalmazó környezetben, a bántalmazás és a kizsákmányolás mindenféle formájától mentesen nőjön fel.

A társadalom felbomlásának elősegítése. A családi és a közösségi segítő hálózatok elvesztése miatt az emberkereskedők áldozatai egyre inkább ki vannak téve az emberkereskedők követeléseinek és fenyegetéseinek, és ez többféleképpen is elősegíti a társadalmi struktúrák összeomlását. Az emberkereskedelem elszakítja a gyermekeket a szüleiktől és a tágabb családtól. Az emberkereskedelemből származó üzleti haszon miatt a gyakorlat gyakran meggyökeresedhet egy adott közösségben, amelyet azután újra és újra az áldozatok ki nem apadó forrásának tekintenek. Az a veszély, hogy valaki az emberkereskedők áldozatává válhat, gyakran kényszeríti bujdosásra a sebezhető csoportokat, például a gyermekeket és a fiatal nőket. Ez viszont az iskoláztatásra vagy a családszerkezetre van rossz hatással. Az oktatás hiánya csökkenti az áldozatok későbbi gazdasági lehetőségeit, és növeli annak az esélyét, hogy a jövőben újra az emberkereskedők kelepchéjébe esnek. Azok az áldozatok, akiknek sikerül visszajutniuk eredeti közösségeikhez, gyakran szembesülnek azzal, hogy megbélyegzik vagy kiközösítik őket. Az elszenvedett traumából való felépülés, ha egyáltalán lehetséges, akár egy életen át is eltart.

A szervezett bűnözés melegágya. Az emberkereskedelemből származó üzleti haszon más bűncselekmények elkövetésére ösztönöz. Az FBI becslése szerint az emberkereskedelem évente 9,5 milliárd dollár bevételt termel. Szorosan kapcsolódik a pénzmosáshoz, a kábítószer-kereskedelemből, az okirat-hamisításhoz és az embercsempészethez. Ott, ahol virágzik a szervezett bűnözés, meggyengül a kormányok és a törvény munkája.

Az országok humán tőkétől és fejlődéstől való megfosztása. Az emberkereskedelem katasztrofális hatással van a munkaerőpiacokra, mivel visszafordíthatatlan veszteséget okoz

az emberi potenciálnak. Az emberkereskedelem hatásai közé tartoznak az alábbiak: nyomott bérek, lecsökkent munkaerő-termelékenység, pénzátutalások elmaradása és aluliskolázott nemzedékek. E hatások később alacsonyabb termelékenységhez és jövedelemtermelő képességhez vezetnek. A gyermekek munkára kényszerítése és megfosztása az oktatáshoz való jogtól erősíti a szegénység és az írástudatlanság körforgását, ami gátolja a nemzet fejlődését. Ott, ahol az ország lakosságának jelentős része érintett a kényszermunka vagy adósrabszolgaság által, az emberkereskedelem e formája késlelteti az ország fejlődését, mert az áldozatok nemzedékről nemzedékre örökítik tovább a rettentő szegénységet.

Közegészségügyi költségek. Az emberkereskedelem áldozatai gyakran olyan borzasztó körülmények között élnek, melyek fizikai, szexuális és pszichológiai traumát okoznak. A prostitúcióra való kényszerítés gyakori velejárói a szexuális úton terjedő vírusok és fertőzések, a kismencede gyulladós betegségei, valamint a HIV és AIDS fertőzés. Az áldozatok körében gyakori pszichológiai probléma a szorongás, az álmatlanság, a depresszió valamint a poszt-traumás stresszbetegség. A nem megfelelő higiénia, zsúfolt szálláshelyek, valamint az alultápláltság egy sor betegség kialakulásának kedveznek, mint például rühesség, tuberkulózis és egyéb fertőző betegségek. A legelképezetőbb bántalmazást gyakran a gyermekek kénytelenek elviselni, hiszen őket a legkönnyebb kontroll alatt tartani és házi szolgaságra, fegyveres konfliktusokra és gyakran egyéb veszélyes munkákra kényszeríteni.

A kormányzati hatalom erodálása. Számos kormány küzd azért, hogy saját területén biztosítsa a törvényesség teljes betartását. Ez különösen így van azokban az országokban, ahol virágzik a korrupció. A fegyveres konfliktusok, természeti katasztrófák, valamint a politikai vagy etnikai csatározások miatt a társadalom nagy csoportjai kényszerülnek lakhelyük elhagyására országon belül. Ezek az emberek könnyű zsákmánynak számítanak az emberkereskedők számára. Az emberkereskedelemmel kapcsolatos cselekmények tovább gyengítik a hatalom gyakorlására tett kormányzati erőfeszítéseket, mivel a sebezhető embercsoportok biztonságát fenyegetik. Sok kormány képtelen megvédeni azokat a nőket és gyermekeket, akiket otthonaikból, az iskolából vagy a menekülttáborokból rabolnak el. Ezen túlmenően, a rendfenntartó szervek tagjainak, a bevándorlási tisztviselőknek, illetve a bírói testületek tagjainak adott kenőpénzek gátolják a kormányt abban, hogy felvegye a harcot a korrupció ellen.

Románia: A 16 éves Mariát azzal a trükkel csalták Bukarestbe, hogy ott egy gyermekkori barátjánál dolgozhat. Ez a barát Maria tudta nélkül hirdetést adott fel egy romániai kikötővárosban, melyben ez állt: „Lány eladó”. Mariát eladták egy férfinak, aki prostitúcióra kényszerítette egy 11 éves kislánnyal együtt. Négy hónapig utcai prostituáltként volt kénytelen dolgozni, mivel veréssel fenyegették. Pénzbírsággal sújtották, letartóztatták, több alkalommal vitték rendőrségi kihallgatásra; ám „védelmezője” mindig lefizette a rendőrséget, hogy szabadon engedjék, és így ismét prostitúcióra kényszeríthette.

Az emberkereskedők módszerei

A rabszolga-kereskedők a gyengékre vadásznak. Célpontjaik gyakran gyerekek és fiatal nők, trükkjeik pedig kreatívak és kegyetlenek, melyeket arra találnak ki, hogy megtévesszék potenciális áldozataikat, majd kikényszerítsék vagy megnyerjék bizalmukat. Nagyon gyakran házassággal, munkalehetőséggel, tanulási lehetőséggel vagy magasabb életszínvonallal kecsegtetik áldozataikat. Az alábbi kitalált történetek valódi emberkereskedelemmel kapcsolatos esetekre épülnek, és azokat a körülményeket mutatják be, melyek között az emberkereskedelem zajlik:

Madagaszkár egyik turisták által látogatott városában egy 15 éves lányt szülei arra kényszerítene, hogy pénzért létesítsen alkalmi szexuális kapcsolatot idősebb férfi turistákkal a családi bevétel növelése érdekében, illetve annak reményében, hogy majd férjet szerez magának, iskolába fog járni, vagy esetleg külföldön fog dolgozni. A helybéliek gyakran látják őt a turisták kedvenc helyein feszes ruhában, külföldi férfiak társaságában enni és inni késő éjszakánként. Az egyik szállodatulajdonostól kapott „füles” alapján a helyi hatóságok elfognak

egy turistát és azzal gyanúsítják, hogy szexturizmus céljára használta a lányt. A férfi azonban kisebb összeget fizet a lány családjának hallgatásért cserébe és hogy ne jelentsék fel.

Az észak-burmai Shan államból egy fiatal nő a kínai Yunnan tartományba utazik, hogy ott munkát vállaljon és elmeneküljön az évtizedes katonai uralom okozta szörnyűséges gazdasági állapotok elől. Amikor megérkezik egy kínai határ menti városba, munkát ajánlanak neki egy helyi bárban és étteremben. A tulajdonos rájön, hogy a nő okmányok nélküli idegen Kínában, ezért egy kis szállodában tartja fogva, ahol prostitúcióra kényszeríti férfi kínai turistákkal és kereskedőkkel.

Afganisztánban egy lányt odaígérnek egy szomszéd faluban élő férfinak a két család közötti ősrégi viszály lecsillapítása érdekében. Bár a lány még fiatal, kiveszik az iskolából, hogy férjhez menjen egy olyan férfihez, akit még életében sose látott. Érkezése után arra kényszerítik, hogy napi 18-20 órában főzzön, takarítson a férje egész családjára és szolgálja őket. Ha valamit rosszul csinál, új „családjá” megveri és azzal fenyegeti, hogy megölik, ha szökni próbál. Egy nap a férje úgy dönt, hogy új feleséget hoz a házhoz, ezért első feleségét eladja egy másik férfinak, aki szintén arra kényszeríti a lányt, hogy őt és a családját szolgálja.

Egy 18 éves nigériai lány azért hagyja ott szülőföldjét, Edo Államot, hogy Hollandiában munkát vállaljon és onnan segítse anyagilag a családját. Bemutatják a „nagynénjének”, aki szigorú ellenőrzés alatt tartja és utcai prostitúcióra kényszeríti a lányt. A rendőrség letartóztatja, mert nincs legális tartózkodási engedélye. Fegyintézetbe zárják. Felajánlják neki, hogy adja fel a „nénikéjét” mint emberkereskedőt, ám erre nem hajlandó, mert attól fél, hogy nagynénje nigériai barátai bosszút állnak rajta. Visszatoloncolják Nigériába, ahol megszegyenítik amiatt, hogy nincstelenségül tért vissza.

Kasztrendszer és rabszolgaság Dél-Ázsiában

Raman ugyanazon a tégláégető telepen látta meg a napvilágot, mint ahol az apja és a nagyapja egész életüket végigdolgozták a nagyapa által felhalmozott adósság fejében. 15 éven keresztül Raman és családja három rúpiát (két centet) kapott egy-egy 80 kilogrammos téglászáékért, hogy visszafizessék azt a 450 dollárt, melyet a tégláégető vezetője előlegezett meg nekik. A tulajdonos bottal verte és ütötte őket, ha nem dolgoztak elég keményen, vagy nem készítettek elég téglát. Nem menekülhettek, mivel a tégláégető tulajdonosa megfenyegette őket, hogy kézre keríti és megveri őket, vagy lefizeti a rendőrséget, hogy tartóztassák le őket. Sajnos Raman története nem egyedülálló az alacsony kasztbeli munkások milliói körében, akikről feltételezik, hogy adósrabszolgaságban élnek Dél-Ázsiában. Az adósrabszolgaság az emberkereskedelem egyik fajtája, amelyben az áldozatok tisztességtelen emberektől kölcsönt vesznek fel — gyakran mindössze 16 dollárnyit — és arra kényszerülnek, hogy az adósságért cserébe a kölcsönt adó tulajdonában lévő gyárakban, tégláégetőkben vagy rizsmalmokban dolgozzanak. E férfiak, nők és gyermekek közül soknak soha nem sikerül visszafizetni a kölcsönt, mivel a tulajdonos által kivetett színlelt kamatok és megélhetési költségek egyre csak növelik az adósságot. Gyakran előfordul, hogy egész családok napi 14-16 órát robotolnak, az adósság pedig generációról generációra öröklődik, míg végre letörlesztik. Mindennapos a fizikai bántalmazás, a női adósrabszolgákat pedig a tulajdonosok szexuálisan molesztálják. A gyermekek általában nem járhatnak iskolába, és közülük többen sérüléseket szenvednek munka közben. A kasztrendszer olyan társadalmi hierarchia, amely évszázadok óta létezik a dél-ázsiai kultúrákban. A kasztrendszer, amely jelentősen korlátozza a tagok előrelépéshez szükséges gazdasági lehetőségeit, a legtöbb tagot szigorúan alantas munkákra kényszeríti; ezen túlmenően a kasztrendszer milliókat kényszerít rabszolgasorba az adósrabszolgaság intézményén keresztül.

Az ILO 2005. évi jelentése szerint az indiai adósrabszolgák túlnyomó többsége alacsony kasztbeli. India-szerte nagy számban fordulnak elő a munkaigényes iparágakban, például rizsmalmokban, tégláégetőkben, kőfejtőkben és a textil- és szövőiparban. A társadalmi diszkrimináció miatt kénytelenek beérni alacsony bérrel, és e kasztok tagjai gyakran kényszerülnek arra, hogy napi szükségleteik kielégítéséhez kölcsönt vegyenek fel. Ezzel pedig hozzájárulnak a többgenerációs kizsákmányolást jelentő ördögi körhöz. Ez a

kasztrendszeren alapuló rabszolgaság családok nemzedékeit emészti fel, megbénítva ezzel a dél-ázsiai közösségek fejlődését.

Nigéria/Olaszország: Gloriának azt ígérték, hogy egy római ruhagyárban dolgozhat. Mielőtt otthagyta szülőházáját, Nigériát, átesett egy voodoo rituálén, melynek állítólag az a célja, hogy gondoskodjon biztonságáról Olaszországban és biztosítsa hűségét szponzora, vagy más néven „Madamja” iránt. Rómába érkezése után Gloriát a Madam megverte és közölte vele, hogy az országba csempészéséért fizetett óriási összeget körülbelül 4000, idegenekkel folytatott szexuális aktussal kell visszafizetnie. Gloria még több verést kapott, amikor nem volt hajlandó teljesíteni a Madam követeléseit. Végül belenyugodott a helyzetébe, bár akkor meg azért verték meg, mert nem keresett elég pénzt. Amikor teherbe esett, abortuszra kényszerítették. Végül elég bátorságot gyűjtött ahhoz, hogy úrrá legyen a voodoo megtorlás miatti félelmében, és megszökött, hogy visszakapja az életét. Most egy római menhelyen lábadozik.

Az emberkereskedelem okai

Az emberkereskedelem mögött összetett okok állnak, melyek gyakran erősítik egymást. Ha az emberkereskedelmet globális piacnak tekintjük, az áldozatok alkotják a kínálatot, a megtevesztő munkaadók vagy szexuális kizsákmányolók (más néven szexvásárlók) képviselik a keresletet. Bár a kényszermunkával előállított termékek vásárlói is a kereslet részének tekinthetők, nekik gyakran halvány fogalmuk sincs arról, hogy valami közülük van a rabszolgasághoz. A szexvásárlók sokkal inkább hozzájárulnak a szexuális célú emberkereskedelem áldozatainak kizsákmányolásához, ezért logikusnak tűnik, hogy őket kell megcélozni és felvilágosítani a prostitúció és az emberkereskedelem közötti kapcsolatáról.

Az áldozatok utánpótlásáról számos tényező gondoskodik, így például a szegénység, a magasabb életszínvonal lehetősége egy másik helyen, a munkalehetőségek hiánya, a szervezett bűnözés, a nőket és a gyermekeket sújtó erőszak, a nőkkel szemben tanúsított diszkrimináció, kormányzati korrupció, politikai instabilitás és fegyveres konfliktus. Vannak olyan társadalmak, ahol a hagyományok szerint a harmadik vagy negyedik gyermeket el lehet küldeni a városba egy távoli családtaggal (gyakran egy „nagybácsival”), aki megígéri, hogy taníttatja és szakmát ad majd a kezébe. E hagyományt kihasználva az emberkereskedők gyakran munkaközvetítőnek adják ki magukat, ráveszik a szülőket arra, hogy váljanak meg egyik gyermeküktől, de aztán prostitúcióra, házi cselédségre vagy kényszermunkára kényszerítik a gyermeket. Végül a család minimális pénzt kap, ha kap egyáltalán, a gyerek iskolázatlan és képesítés nélküli marad, elszakítják a családjától, és soha nem válnak valóra a remélt tanulási és gazdasági vágyak.

A keresleti oldalon az emberkereskedelem virágzását a szexipar és a kizsákmányolható munkaerő iránti kereslet növekedése segíti. A szexturizmus és a gyermekpornográfia világméretű iparrá nőtt ki magát, amelyet olyan technológiai vívmányok segítenek, mint az Internet, amely hihetetlenül bővíti a „fogyasztók” választási lehetőségeit, valamint azonnali és szinte követhetetlen tranzakciókat tesz lehetővé. Az emberkereskedelem másik mozgatórugója az olcsó, sebezhető és illegális munkaerő iránti globális kereslet. Például Ázsia számos gazdag országában, illetve a Mexikói-öböl partján fekvő államokban óriási a kereslet a házi alkalmazottak iránt, akik időnként kizsákmányolás vagy kényszerszolgálat áldozataivá válnak.

EMBERKERESKEDELEM ÉS A MUZULMÁNOK NÖVEKVŐ VEZETŐ SZEREPE

A világ egyes részein az emberkereskedők eltorzítják a hagyományos iszlám szokásokat annak érdekében, hogy megkönnyítsék az emberkereskedelmet. Néhány nyugat-afrikai országban férfiak például muzulmán hitoktatónak adják ki magukat, és úgy toboroznak fiúkat, hogy a szülőknél azt ígérjük, hogy a gyermekekkel megismertetik a Korán tanításait. Mihelyt az ő felügyeletük alatt vannak a fiúk, koldulásra kényszerítik és bántalmazzák őket. Nyugat-Afrika és Dél-Ázsia bizonyos részein az emberkereskedők azért toboroznak fiúkat, lányokat és nőket, hogy Szaúd-Arábiába szállítsák őket, ahol szexuális kizsákmányolás, koldulás vagy tehéjarsárgodás vár rájuk.

A muzulmán vezetők úgy reagáltak erre a problémára, hogy a kormányokkal, nem kormányzati szervezetekkel (NGO-kkal) és nemzetközi szervezetekkel együttműködve felhívták a figyelmet az emberkereskedelem veszélyeire a saját közösségeiken belül. Néhányan az iszlám tanítására alapozva felemelték hangjukat a nők és a gyermekek emberkereskedőkkel szembeni jogainak a védelmében. Szenegálban és Nigerben a muzulmán vezetők a kormány minisztériumaival és az UNICEF-fel fogtak össze az emberkereskedelem ellen. Indonéziában egy nem kormányzati szervezet, amely a Fahmina Intézet nevet viseli, és amelyet Kyai Husein Muhammad alapított [bővebb információért lásd a jelentés hősokról szóló részét] minden héten 22.000, emberkereskedelem-ellenes röplapot oszt szét a mecsetekben a pénteki ima után. Kyai Husein sokat írt arról is, hogy az iszlám törvényeinek és tanainak a segítségével hogyan vehető fel a harc az emberkereskedelem ellen.

Bangladesben egy helyi NGO 2005-ben 2100 imám figyelmét hívta fel az emberkereskedelemben rejlő kockázatokra, fenyegetettségekre és a módszerekre, valamint 100 imám részére tartott „képzés a képzőknek” kurzust. Ennek eredményeképpen több mint 2500 imám mondott speciális, emberkereskedelem-ellenes üzeneteket a pénteki imádságok alatt, és ezzel több millió bangladesi felé nyújtotta ki a kezét. A muzulmán közösség bevonása az emberkereskedelem elleni harcba reményt ad arra, hogy az emberkereskedelem-ellenes üzeneteket világszerte meghallják majd.

KÍSÉRET NÉLKÜLI KISKORÚAK, EMBERKERESKEDELEM ÉS KIZSÁKMÁNYOLÁS

2004 óta állítólag 120 kínai gyermek tűnt el a svéd bevándorlási központokból. A gyermekek kivétel nélkül Pekingből vagy Moszkvából érkeztek Svédországba repülőgépen és azonnal politikai menedéket kértek. Azonban ügyük kivizsgálása közben, néhány napon belül eltűntek. A nyomozási eredmények szerint továbbszállították őket Dániába, Németországba, Olaszországba, Franciaországba és Hollandiába. A svéd rendfenntartó erők szerint a gyermekek eltűnése mögött egy emberkereskedői hálózat áll.

A kíséret nélkül érkező fiatalkorúakat vagy csalárd ürüggyel csalják el a származási országukból, vagy kizsákmányolás áldozatává válnak, mihelyest idegen országba érnek; elnyomásuk fontos szeletét jelenti a globális emberkereskedelemnek. Bár a kíséret nélkül érkező fiatalkorúak viszonylag kis százalékát adják az Európában élő külföldi migránsoknak, ők mind a szexuális célú, mind pedig a kényszermunka célú emberkereskedelem veszélyének ki vannak téve.

Ezek a gyermekek tipikusan Közép- és Kelet-Európából, Afrikából és Ázsiából érkeznek. Különbözőképpen zsákmányolják ki őket: prostituáltként, drogfutárként, házi cselédként használják, egészségre ártalmas üzemekben vagy éttermekben dolgoztatják őket, továbbá szervezett kolduló vagy zsebtolvaj bandákba fogják be, vagy házasságkötésre kényszerítik őket.

Több megbízható nem kormányzati szervezetnek is feltűnt az a különös jelenség, hogy mobiltelefonnal és készpénzzel felszerelt kiskorú kínaiak kísérelt és utazási terv nélkül érkeznek Európába, majd hirtelen eltűnnek a hatóságok látóköréből és a befogadó állomásokról. Lehetséges, hogy ezek a fiatalkorúak akkor tűnnek el, amikor bűnözői hálózatokkal kerülnek kapcsolatba. A bűnözők által kizsákmányolt, kíséret nélküli fiatalkorúakat gyakran nem tekintik az emberkereskedelem áldozatainak, és nem is nyomoznak utánuk. Az emberkereskedők hálójába került gyermekek alapvető védelemre és rehabilitációra szorulnak. A emberkereskedői lánc megszakítására valószínűleg az lenne a legjobb alkalom, amikor a gyermek a célországban először találkozik a hatóságokkal.

Afganisztán: Naseemát az édesanyja kényszerítette arra, hogy négyévesen férjhez menjen egy 30 éves szomszédhoz egy afgán faluban. A férj otthonában az após és 12 másik családtag kínozni kezdte a kislányt. Verték, éhezettették, kénytelen volt a hidegben a ház előtt aludni úgy, hogy csak egy darab ronggyal tudott betakarózni. Bántalmazói gyakran asztalnak használták. Arra kényszerítették, hogy feküdjön hasra, majd a csupasz hátán vágták fel az ételüket. Egy alkalommal az apósa bezárta egy fészerbe két hónapra, ahonnan naponta csak

egyszer jöhetett ki. A szökés előtti éjszaka, melyre 12 éves korában, 2005-ben került sor, apósa összekötözte a kezeit és forró vizet öntött a fejére. Másnap megszökött, mert attól félt, hogy a férje családja végez vele. Egy rikás fiú talált rá, aki kórházba vitte; több mint egy hónapba telt, míg begyógyultak a különböző sérülései. Most egy menhelyen él és iskolába jár.

A VÉDELMI MINISZTERIUM VÁLASZA AZ IRAKBAN TAPASZTALT ILLEGÁLIS MUNKAERŐ-KERESKEDELEMRE

A 2005 végén napvilágot látott médiahíresztelések nyomán, melyek szerint Irakban illegális munkaerő-kereskedelem folyik, az amerikai Védelmi Minisztérium vizsgálatot rendelt el, mely során számos olyan visszaélésre derült fény, melyek egy részét a Védelmi Minisztérium Irakban dolgozó, harmadik országbeli fő- vagy alvállalkozói követték el. A visszaélések egy része arra enged következtetni, hogy emberkereskedelem zajlott a térségben, melynek keretében: törvénytelenül elkobozták a harmadik országbeliek útleveléit; megtévesztő felvételi gyakorlatot folytattak és túlzott mértékű toborzási díjakat szedtek; embertelen lakhatási körülményeket biztosítottak, és megkerülték az iraki bevándorlási eljárásokat. A harmadik országbeliek általában Nepálból, Indiából, Pakisztánból, Bangladesből, Srí Lankáról és a Fülöp-szigetetről érkező alacsony végzettségű munkások.

A Védelmi Minisztérium gyorsan reagált és több intézkedést hozott a külföldi munkavállalók felvételének és alkalmazásának szigorú ellenőrzésére. 2006 áprilisában George W. Casey tábornok, az Irakban állomásozó többnemzetiségű erők parancsnoka sajátos munkavégzési utasításokat adott ki a Védelmi Minisztériummal szerződésben álló, Irakban és Afganisztánban dolgozó cégeknek. A legfontosabb intézkedés az volt, hogy valamennyi szerződéses cégnek megtiltotta, hogy elvegyék vagy maguknál tartsák alkalmazottaik útlevelét. Ezen túlmenően a Védelmi Minisztérium szerződéseiben az alábbi irányelvek szerepelnek az emberkereskedelem megakadályozása céljából:

- A Védelmi Minisztérium fő- és alvállalkozóinak minden alkalmazottja megkapja az aláírt munkavállalási szerződésének egy példányát, amely tartalmazza az alkalmazás feltételeit és a munkavégzésért járó ellentételezést.
- A fő- és alvállalkozók csak engedéllyel rendelkező toborzó cégek lehetnek.
- A toborzó cégek nem szedhetnek törvénytelen toborzási díjat az alkalmazottaktól.

E szabály értelmében a fő- és alvállalkozók kötelesek betartani a lakóterületre vonatkozó normákat, a munkavállalási vízumokra vonatkozó nemzetközi és fogadó országbeli törvényeket, valamint a tranzit és belépési eljárásokat. E válaszlépés célja biztosítani azt, hogy az USA a „nulla tolerancia” elvét alkalmazza az emberkereskedőkkel szemben otthon és külföldön egyaránt.

Menyasszony pénzért

Dél- és Kelet-Ázsiában a nemek közötti egészséges arány egyre nagyobb eltolódása miatt nő az igény az emberkereskedők által szállított áldozatok iránt. Bár Kínában a fiúgyermek előnyben részesítése jelentősen hozzájárul a nemek közötti egyensúly megbomlásához, az egy család – egy gyermek politika, valamint a szegénység szintén növeli a menyasszonyok adás-vételével kapcsolatos keresletet és kínálatot. A lánygyermeket gyakran elvetetik, és érkeztek jelentések arról is, hogy leánycsecsemőket gyilkolnak meg születésükkor. Emiatt az ország egyes részein a férfiak többen vannak, mint a nők (117 fiúra 100 lány jut.)

Ennek ellenére a férfiak még mindig társadalmi kényszernek tartják a házasságkötést, és az, aki nem talál magához való lányt, az ország más területeiről, vagy a szomszédos országok határ menti területeiről, például Észak-Koreából próbál menyasszonyt vásárolni. Ezeket a nőket, akiket gyakran a saját szülei adnak el vagy a falujukból rabolnak el, házasságkötésre, prostitúcióra vagy ágyasságra kényszerítik. Országon belül a menyasszonyszerzés céljából legnépszerűbb területek a szegény belső kínai tartományok, ahol a szegénység miatt a nők sokkal jobban ki vannak szolgáltatva az emberkereskedőknek. Utóbbiak általában azokban a tartományokban adják el ezeket a lányokat és nőket, ahol kevés a nő. Egyes szakértők

szerint a nőrablás és kereskedelem gyakoribbá vált Kína gazdasági fellendülésével együtt. Vannak olyan falvak, ahol a házasságkötések 30-90%-ánál az emberkereskedők működnek közre.

India egyes térségeiben hasonlóan rossz a nemek közötti arány, bár ez itt elsősorban annak köszönhető, hogy az indiai kultúra szerint a lányok viselik a gazdasági felelősséget, mivel ők jelentik a hozományt a potenciális vőlegényeknek. Az állami statisztikai adatok szerint egyes kulcsfontosságú régiókban jelentősen megbomlott a nemek közötti egyensúly: Dzsammuban és Kasmírban 111 fiú jut 100 lányra; Uttar Pradesben, 111; Sikkim, 114; Punszsabban 114 (Csandigar nevű fővárosában 129); és Harajanában 116 a 2001. évi népszámlálás adatai szerint. A nemek közötti különbség miatt néhány millióval több a férfi, mint a nő a házasságkötési piacon, ami miatt nyomásként nehezedik a férfiakra, hogy találjanak maguknak jövedőbelit. Ennek következtében előfordul, hogy Nepálból, Bangladesből vagy India más vidékeiről hoznak vagy rabolnak nőket az „agglegény falvakba”. A nők hiánya is hozzájárul ahhoz, hogy egyre nagyobb igény mutatkozik a prostituált nők és lányok iránt, és emiatt nő a kereslet az emberkereskedők áldozatai iránt is. A megvásárolt menyasszonyok általában nem merik jelenteni helyzetüket a rendőrségen, illetve nem mernek megszökni, mivel a házasságban tartja őket a rájuk nehezedő társadalmi és gazdasági nyomás, a vidék nem ismerése, a rendőrségi vagy hivatali bűnrészesség, amely alapján a szökött feleségeket vissza kell vinni férjükhöz, továbbá azok a törvények, melyek újból áldozatot csinálnak az emberkereskedők kezére jutott nőkből azzal, hogy illegális bevándorlónak titulálják és ennek megfelelően büntetik őket. Ezen túlmenően minden bizonnyal társadalmi diszkrimináció vár rájuk, ha visszatérnek szülőföldjükre.

Libéria: Egy 13 éves volt libériai gyerekkatona így mesél: „Gyógyszereket adtak be nekem, melyektől teljesen elment az eszem. Amikor az örület elérte a fejemet, addig vertem mások fejét, és addig bántottam őket, míg vérezni nem kezdtek. Amikor az örület elszállt belőlem, büntudatot éreztem. Ha tudnám, kit bántottam, bocsánatot kérnék tőle. Rosszul érezném magam, ha nem fogadnák el a bocsánatkérésemet.”

ERŐFESZÍTÉSEK A SZEXUÁLIS CÉLÚ EMBERKERESKEDELEM IRÁNTI IGÉNY FELSZÁMOLÁSA ÉRDEKÉBEN

Az USA kormánya ellenzi a prostitúciót és a hozzá kapcsolódó tevékenységeket, mint a lányok futtatását, a prostitúcióra való kényszerítést és a bordélyházak működtetését, mivel ezek elősegítik az emberkereskedelmet, mint jelenség létezését. E tevékenységek természetüktől fogva károsak és megalázóak. Ezt az álláspontot foglalta jogszabályba a Nemzetbiztonsági Elnöki Irányelv (NSPD-22), és erősítette meg a kormányzat támogatása érdekében a 2005. évi, az emberkereskedelem áldozatainak védelmét újból engedélyező törvény (TVPRA Törvény), amely „különösen felhívja a figyelmet arra, hogy csökkenteni kell az üzletszerű szexuális cselekmények iránti keresletet, mely a szexuális célú emberkereskedelem mozgatórugója.”

2006 januárjában George W. Bush, az USA elnöke, törvénybe iktatta a TVPRA Törvényt és kijelentette: „Addig nem tudunk megszabadulni a bűnözőktől, amíg nem nézünk szembe a kereslet problémájával. Felelősségre kell vonni azokat, akik fizetnek azért, hogy szexuálisan bántalmazhassanak gyerekeket és tizenéves lányokat. Ezért nyomozást indítunk és büntetőeljárást kezdeményezünk azon tisztességtelen felnőttek ellen, akik a fiatalokra és az ártatlanokra vadásznak.” Az új törvény olyan belföldi rendelkezéseket tartalmaz, melynek célja a szexuális célú emberkereskedelem áldozatai iránti kereslet csökkentése. A törvény értelmében az igazságügy miniszter 25 millió dollár támogatást adhat az államoknak és a helyi rendvédelmi szerveknek a szexvásárlók felderítésére és vád alá helyezésére; az üzletszerű szex vásárlásával vádolt, vagy az azt megkísérlő egyének nevelésére; valamint a helyi, az áldozatok megsegítésében járatos NGO-kkal való együttműködésre. Ezen túlmenően az új törvény 10 millió dollárt juttat az önkormányzatoknak és a helyi NGO-knak az Egészségügyi és Humán Szolgáltatási Minisztériumon keresztül az emberkereskedelem és szexuális kizsákmányolás túlélőinek megsegítésére.

Hatékony stratégiák az emberkereskedelem elleni harcban

A hatékonyság érdekében az emberkereskedelem-ellenes stratégiáknak egyszerre kell megcélozniuk a kínálati oldalt (az emberkereskedőket) és a keresleti oldalt (tulajdonosokat, fogyasztókat, vagy szexuális célú emberkereskedelem esetén a szexvásárlókat). A kínálati oldalon azokat a körülményeket kell kezelni, melyek az emberkereskedelmet indukálják: fel kell hívni a közösségek figyelmét az emberkereskedelem veszélyeire, javítani és bővíteni kell a sebezhető csoportok oktatási és gazdasági lehetőségeit, ösztönözni kell az oktatással kapcsolatos esélyegyenlőséget, fel kell világosítani az embereket a jogaikról, valamint jobb és szélesebb körű életlehetőségeket kell biztosítani. Az emberkereskedőkkel kapcsolatban a törvény: alaposan büntesse meg az emberkereskedőket, valamint segítőkiket és felbujtóikat, vegye fel a harcot a nyilvános korrupció ellen, amely elősegíti ezen iparág létezését és profitál belőle; jobb titkosszolgálati adatgyűjtéssel és koordinációval le kell leplezni és el kell vágni az emberkereskedők útvonalait, pontosítani kell az emberkereskedelem jogi definícióit és koordinálni kell a rendvédelmi szervek felelősségi köreit; továbbá ki kell képezni a tisztviselőket arra, hogy felismerjék az emberkereskedelem áldozatait, és megfelelő ellátó-szervezethez irányítsák őket. A keresleti oldalon meg kell találni és büntetőeljárás alá kell vonni azokat a embereket, akik az emberkereskedők által közvetített személyeket kizsákmányolják. Meg kell nevezni és méltó módon meg kell büntetni a kényszermunkásokat foglalkoztató munkaadókat és a szexuális célú emberkereskedelem áldozatait kizsákmányoló személyeket. A szexrabszolgassággal kapcsolatban figyelemfelhívó kampányokat kell szervezni a célországokban, hogy nehezebb legyen titokban tartani vagy figyelmen kívül hagyni az emberkereskedelmet. Az áldozatokat meg kell menteni, rehabilitálni kell őket, segíteni kell nekik visszailleszkedni a családjukba, vagy alternatív lehetőséget kell számukra felkínálni, ha nem mehetnek vissza az eredeti közösségeikbe. Össze kell hangolni az emberkereskedelem felszámolására irányuló helyi, állami, nemzeti és regionális erőfeszítéseket. Ha a kormányok felhívják a közvélemény figyelmét a problémára, számíthatnak a közvélemény támogatására. Azok az emberkereskedelem ellen irányuló stratégiák és programok a legeredményesebbek és valószínűleg a legsikeresebbek, amelyekhez az érintettek (a civil társadalom és az NGO-k) is hozzájárulnak, mivel ők átfogó áttekintést nyújtanak a problémáról.

A nemzeteknek sokkal szorosabban együtt kellene működniük, hogy ne nyújtsanak legális menedéket az emberkereskedőknek, illetve hogy megkönnyítsék kiadatásukat büntetőeljárás kezdeményezése céljából. Ez a fajta együttműködés az áldozatok önkéntes és humánus hazatelepítését is elő kell hogy segítse. Ösztönözni kell az áldozatvédelmi programokat. Folyamatosan el kell mélyíteni az emberkereskedelemmel kapcsolatos ismereteket, és erősíteni kell az emberkereskedelem elleni szervezetek hálózatát, illetve az emberkereskedelem-ellenes erőfeszítéseket. Be kell vonni a küzdelembe, illetve mobilizálni kell az egyházi intézményeket, az NGO-kat, az iskolákat, a közösségi társulásokat és a hagyományos vezetőket. Az áldozatok és családjuk fontos részesei az emberkereskedelem elleni harcnak. Szükséges, hogy a kormányok időnként felülvizsgálják emberkereskedelem-ellenes stratégiáikat és programjaikat annak biztosítására, hogy azok eredményesek maradjanak és fel tudják venni a harcot az emberkereskedők új módszereivel és megközelítéseivel szemben.

Végül pedig a kormányzati tisztviselőknek meg kell tanítani az emberkereskedelem ellen bevethető technikákat és módszereket, és szigorúbban kell ellenőrizni az emberkereskedelmi útvonalakat és trendeket annak érdekében, hogy jobban megértsük a probléma természetét és nagyságát, és hogy a legmegfelelőbb ellenintézkedéseket tudjuk kitalálni és bevezetni.

Szingapúr: Egy 20 éves indonéz lány, aki korábban Szingapúrban cselédkedett, így emlékszik vissza a szenvedéseire: „A munkaadóm gyakran méregbe gurult .... Ha nagyon mérges volt, akkor sokszor megütött. Még nem töltöttem le a szerződésben meghatározott időmet. A gazdám azt mondta, nem mehetek haza. Nem bírtam elviselni. Amikor szóltam a közvetítőnek, hogy a munkaadóm megvert, csak annyit mondott: „Szenvedned kell. Uralkodj az érzéseiden.” Ha egy cseléd még nem dolgozta le a fizetési levonását [a közvetítő vagy munkaadó által előzetesen rárótt összeget], és szól a közvetítőnek, a közvetítő nagyon mérges lesz. A közvetítő is megütött; nem akarták, hogy a szerződés és a fizetéslevonások lejárta előtt elmenjek.”

Áldozatvédelem

A TVPA Törvény lehetővé teszi, hogy az áldozat szempontjából közelítsük meg az emberkereskedelmet, kombinálva ezzel a bűnözéssel és emberi jogi célkitűzéseket. Az áldozatok megfelelő védelme nélkül aligha lehetnek eredményesek az emberkereskedelem visszaszorítására tett erőfeszítések. A TVPA Törvényben a kormányok emberkereskedelem-ellenes erőfeszítéseinek értékelésére vonatkozó kritériumok egyike kifejezetten az áldozatvédelemről rendelkezik: *„Az adott ország kormánya védelmezi-e az emberkereskedelem súlyos formáinak áldozatait, ösztönzi-e a részükre nyújtott támogatást az emberkereskedők utáni nyomozás vagy büntetőeljárás során, ideértve a kitoloncolásukat helyettesítő legális alternatívákat, ha abba az országba kellene visszaküldeni őket, ahol bosszú vagy nehéz sors várna rájuk, továbbá biztosítja-e, hogy az áldozatokat nem börtönzik be, nem sújtják pénzbírsággal, és más módon sem büntetik kizárólag olyan törvénytelen cselekményekért, melyek közvetlenül következnek abból, hogy emberkereskedők áldozataivá váltak.”*

A TVPA Törvény e kritériumát az alábbi gyakorlatokkal lehet a legjobban teljesíteni:

1. A kormány előre azonosítsa az emberkereskedelem potenciális áldozatait. Az áldozatok azonosítása nélkül lehetetlen a megfelelő védelem biztosítása. A kormányzati szervek alakítsanak ki hivatalos szűrő- és áldozatazonosítási eljárásokat, hogy átvizsgálják a kockázatnak kitett társadalmi csoportokat, mint például a bevándorlási, a prostitúcióra, koldulásra vonatkozó és munkaügyi törvények megszegésével kapcsolatban tetten ért személyeket. Nem várható el, hogy az emberkereskedelem áldozatai felfedjék magukat; az emberkereskedelemre utaló jeleket proaktív nyomozási technikákkal – biztonságos és fenyegetéstől mentes környezetben lefolytatott elbeszélgetések, képzett tanácsadók és megfelelő nyelvi szolgáltatások segítségével kell azonosítani.
2. Miután felmerült a gyanúja annak, hogy egy adott személy emberkereskedők áldozata lett, ideiglenes ellátást kell biztosítani neki, mint súlyos bűncselekmény áldozatának. Ez jelenthet menhelyen történő elhelyezést és tanácsadást, amely lehetővé teszi a potenciális áldozat számára, hogy képzett szociális tanácsadóknak és rendvédelmi alkalmazottaknak mesélje el tapasztalatait abban a tempóban, mely a lehető legkisebb nyomást gyakorolja rá.
3. Azok a személyek, akikről bebizonyosodott, hogy az emberkereskedelem áldozatai, nem büntethetők olyan bűncselekményekért, melyek egyenesen következnek státusukból, pl. azért, mert nincsenek szabályos bevándorlási dokumentumaik, illetve megszegik a prostitúcióra, koldulásra vonatkozó, valamint a munkaügyi törvényeket. Azok a személyek, akikről bebizonyosodott, hogy az emberkereskedelem áldozatai, csak nagyon kivételes esetben tarthatók fogva fegyintézetben. Ezekkel a személyekkel úgy kell bánni, mint áldozatokkal.
4. Azokat a személyeket, akikről bebizonyosodott, hogy az emberkereskedelem áldozatai, ösztönözni kell arra, hogy működjenek együtt a rendvédelmi hatóságokkal a sérelmükre elkövetett bűncselekmény utáni nyomozás során. Továbbá ösztönözni kell őket arra, hogy segítsenek büntetőeljárást kezdeményezni az őket áruba bocsátó vagy kizsákmányoló személyek ellen.

VÉGÜL pedig az emberkereskedelem azon áldozata, aki nem hajlandó vagy nem képes együttműködni az emberkereskedők vád alá helyezésében, visszaküldhető a származási közösségébe, feltéve, hogy ez a visszatoloncolás felelős módon történik, azaz előkészületeket tesznek annak érdekében, hogy az áldozat biztonságosan hazatérjen és visszailleszkedjen régi környezetébe. Ha azonban az áldozatra otthon nehéz sors vagy bosszú vár, alternatív lehetőségeket kell neki felajánlani. Az emberkereskedelem áldozatai nem deportálhatók, illetve kényszeríthetők hazatérésére olyan garanciák vagy intézkedések nélkül, melyek a nehéz sors, a bosszú vagy az ismételt áruba bocsátás kockázatait hivatottak csökkenteni.

Mi az a gyermek szexturizmus?

Évente több mint egy millió gyermeket zsákmányolnak ki a globális szexiparban. A gyermek szexturizmus kifejezés azt jelenti, hogy emberek azért utaznak külföldre, hogy ott pénzért gyermekkel létesítsenek szexuális kapcsolatot. A gyermek szexturizmus a gyermekek méltóságának szegyenletes megsértése és a gyermekek erőszakos bántalmazásának egyik formája. A gyermekek szexuális kizsákmányolásának borzasztó következményei vannak. A gyermek szexturizmus kliensei gyakran azért utaznak fejlődő országokba, hogy kilétük ismeretlen maradjon, illetve azért, mert ott sok a prostituált gyermek. A bűncselekmény elharapózását tipikusan a gyenge rendvédelem, a korrupció, az Internet, a könnyű utazási lehetőségek és a szegénység segítik. A szexuális bűnözők a legkülönbébb társadalmi és gazdasági háttérrel rendelkeznek. Akad közöttük olyan is, aki bizalmi állást tölt be.

Globális reakció

Az elmúlt öt évben megemelkedett a gyermek szexturizmust igénybe vevők ellen indított büntetőeljárások száma. Legalább 32 országnak van olyan törvénye, mely lehetővé teszi, hogy büntetőeljárást indítsanak azon állampolgáraik ellen, akik külföldön gyermekektől szexuális szolgáltatást vettek igénybe. A groteszk jelenségre reagálva a nem kormányzati szervezetek, az idegenforgalmi ipar és a kormányok is foglalkozni kezdtek a problémával. Az Idegenforgalmi Világszervezet (WTO) akciócsoportot hozott létre a gyermek szexturizmus visszaszorítására. A WTO, a gyermekprostituáció, gyermekpornográfia és a szexuális célú gyermekkereskedelem letörését célzó (ECPAT nevű) nem kormányzati szervezet, valamint az észak-európai utazási irodák 1999-ben kialakítottak egy globális magatartáskódexet, melynek célja a gyermekek szexuális kizsákmányolással szembeni védelme az utazás és idegenforgalom területén. 2005 márciusáig 18 ország 100 utazási irodája írta alá a kódexet. [Lásd www.thecode.org]

Mit tesz az Amerikai Egyesült Államok?

2003-ban az USA fokozta a gyermek szexturizmus elleni harcképességét azzal, hogy elfogadta a PROTECT Törvényt (büntetőeljárásai és egyéb eszközök a gyermekek mai kizsákmányolása ellen) és a TVPRA-t (az emberkereskedelem áldozatainak védelmére újból feljogosító törvényt). Ez a két törvény együtt maximum 30 évi börtönbüntetésre emeli azoknak a büntetését, akik a gyermek szexturizmus szolgáltatásait igénybe veszik. A PROTECT Törvény elfogadása óta több mint 20 szexturista ellen emeltek vádat és több mint egy tucatot ítélték el. A Belbiztonsági Minisztérium elindított egy Ragadozó fedőnevű akciót a gyermekek kizsákmányolása, a gyermekpornográfia és a gyermek szexturizmus visszaszorítása érdekében. Az Egyesült Államok szponzorálja a *World Vision* nevű nem kormányzati szervezetet is, melynek célja a közvélemény figyelmének felhívása, az elrettentés, valamint a tengerentúli bűnmegelőzés.

A kormányoknak előre kell sorolniuk a problémát, átfogó kutatások alapján cselekvési tervet kell kidolgozniuk, és ki kell jelölniük egy koordinátort, aki összefogja a nem kormányzati szervezetek, a kormányközi szervezetek és az idegenforgalom erőfeszítéseit. A területen kívüli törvények tiltsák meg a gyermek szexturizmus minden fajtáját, és a törvények betartását olyan ítéletekkel kell elérni, melyek tükrözik e bűncselekmény súlyát. Továbbá a kormányok képezzék a rendvédelmi szervek munkatársait, szervezzenek figyelemfelhívó kampányokat és nyújtsanak menedéket és segítséget az áldozatoknak.

Az utazási és idegenforgalmi ipar egyre jobban felismeri, hogy fontos szerepet játszik azzal, hogy felkészíti a munkatársakat arra, hogy jelentsék a gyanús viselkedést és figyelmeztetik az utazókat a vonatkozó törvényekre. A magánszektorban is szükség lenne erős vállalati irányelvek kialakítására, melyek elutasítják a gyermekek szexuális kizsákmányolását, és annak megkövetelésére, hogy a szállítók és szerződéses partnerek is ugyanezt tegyék. Az egyes emberekben tudatosítani kell azt, hogy ők nem a probléma, a kereslet részei, hanem a megoldás azzal, ha jelentik az ilyen eseteket a helyi rendőrségen, az USA nagykövetségén vagy az USA Bevándorlási és Vámügyi segélyvonalán (1-866-DHS-2ICE).

AZ EMBERKERESKEDELEMMEL KAPCSOLATOS FOGALMAK

Az emberkereskedelem áldozatainak védelmét szolgáló törvény szerint „az emberkereskedelem súlyos formája”:

- (a) a **szexuális célú emberkereskedelem**, amelyben **üzletszerű szexuális cselekményre** vesznek rá valakit erővel, megfélemlítéssel vagy **kényszerrel**, vagy ha az ilyen cselekményre rávett személy még nem töltötte be a 18. életévét; vagy
- (b) egy személy erővel, megfélemlítéssel vagy kényszerrel való toborzása, rejtegetése, szállítása, átadása vagy átvétele munka vagy más szolgáltatások végzésére, hogy az adott személy **akaratán kívül szolgáskorba süllyedjen**, kényszermunkássá, **adósrabszolgává** vagy rabszolgává váljék.

Fogalom meghatározás

„szexuális célú emberkereskedelem” - egy személy erővel, megfélemlítéssel vagy kényszerrel való toborzása, rejtegetése, szállítása, átadása vagy átvétele üzletszerű szexuális cselekmény végzése céljából.

„üzletszerű szexuális cselekmény” – bármely olyan szexuális cselekmény, amelyért valamely személy bármilyen értéket megtestesítő dolgot ad vagy kap.

„Kényszerítés” - (a) súlyos sérelemmel vagy fizikai korlátozással való fenyegetőzés valakivel szemben; (b) bármely olyan konstrukció, terv vagy rendszer, melynek célja elhíttetni valakivel, hogy ha nem végez el egy adott cselekedetet, súlyos bántalmazásban vagy fizikai korlátozásban lesz része; vagy, (c) a jogi eljárással való visszaélés vagy a visszaéléssel való fenyegetőzés.

„akaraton kívüli szolgáskor” - olyan szolgai viszony, amely (a) bármely olyan konstrukció, terv vagy rendszer révén jön létre, melynek célja elhíttetni valakivel, hogy ha nem megy bele ilyen viszonyba, vagy nem hajlandó ilyen viszonyban maradni, neki vagy egy másik személynek súlyos bántalmazásban vagy fizikai korlátozásban lesz része; vagy (b) a jogi eljárással való visszaélés vagy a visszaéléssel való fenyegetőzés révén jön létre.

„adósrabszolgáskor” – olyan állapot vagy körülmény, amelyben az adós saját szolgáskorait, vagy az ő ellenőrzése alatt állók szolgáskorait ajánlja fel fedezetként egy adóssághoz, ha a szolgáltatások megfelelően becsült értékét nem az adósság törlesztésére használják, vagy ha nem korlátozzák, illetve definiálják a szolgáltatások hosszát és jellegét.

BŐVEBBEN A JELENTÉS EMBERKERESKEDELEMRŐL 2006. ÉVI KIADÁSÁRÓL

A Jelentés az emberkereskedelemről a legátfogóbb beszámoló arról, hogy a kormányok milyen erőfeszítéseket tesznek az emberkereskedelem súlyos formáinak visszaszorítása érdekében. A Jelentés az emberkereskedelemről a 2005 áprilisától 2006 márciusáig terjedő időszakot öleli fel.

Mire terjed ki a jelentés és mire nem?

Az éves Jelentés az emberkereskedelemről azokról az országokról szól, melyek az áldozatok kibocsátó, tranzit vagy célországának számítanak az emberkereskedelem súlyos formái tekintetében. Mivel az emberkereskedelem a világ bármelyik országában megjelenhet, elképzelhető, hogy egy országot pusztán információhiány miatt nem említ a jelentés. Az országismertető leírja az emberkereskedelem elterjedtségét és jellegét, az adott ország említése mögött meghúzódó okokat, valamint az emberkereskedelem megfékezésére tett kormányzati erőfeszítéseket.

Az ismertető azt is értékeli, hogy az adott kormány milyen mértékben felel meg az emberkereskedelem áldozatainak védelmét szolgáló 2000. évi módosított törvényben (TVPA) meghatározott minimumkövetelményeknek az emberkereskedelem visszaszorítása elleni küzdelemben. Ez a törvény cselekvési javaslatokat is tartalmaz az emberkereskedelem

felszámolására. Az országismertető további részében arról olvashatunk, hogy az egyes kormányok mit tesznek az emberkereskedelem elleni törvények érvényesítése, az áldozatok védelme és az emberkereskedelem megakadályozása érdekében. Minden ismertető elmagyarázza, mi alapján sorolták be az adott országot az 1. szintre, a 2. szintre, a 2. szintű figyelmi listára vagy a 3. szintre. Ha egy országot a 2. szintű figyelmi listára tettek, az országismertető a módosított TVPA Törvényben használt kifejezésekkel ad magyarázatot erre.

A TVPA Törvény iránymutatása szerint bizonyos tényezőket kell figyelembe venni annak eldöntésére, hogy egy országot a 2. szintre (vagy a 2. szintű figyelmi listára) vagy a 3. szintre sorolják be: 1) Milyen mértékben számít az adott ország kibocsátó, tranzit vagy célországnak az emberkereskedelem súlyos formái esetében; 2) Az adott ország kormánya milyen mértékben nem tesz eleget a TVPA Törvényben foglalt minimumkövetelményeknek, különös tekintettel a kormány emberkereskedelemmel kapcsolatos korrupciós tevékenységeinek a kiterjedtségére; valamint 3) Milyen források és képességek állnak a kormány rendelkezésére az emberkereskedelem súlyos formáinak kezelésére és felszámolására.

Vannak olyan kormányok, melyek nyilatkozatokat adtak ki, konferenciákat szerveztek, akciócsoportokat vagy nemzeti cselekvési terveket hoztak létre az emberkereskedelem elleni célkitűzéseik megvalósítása érdekében. Ugyanakkor egy ország erőfeszítéseinek az értékelésekor a nyilatkozatok, konferenciák, tervek és akciócsoportok önmagukban nem sokat számítanak. A jelentés inkább azokra a konkrét cselekvésekre koncentrálna, melyeket a kormányok az emberkereskedelem visszaszorítása, különösen az emberkereskedők vád alá helyezése, elítélése és börtön zárása, az áldozatok védelme és a megelőzés érdekében tettek. A jelentés nem sok jelentőséget tulajdonít a törvényjavaslatoknak és a még el nem fogadott törvényeknek sem. Végül pedig, a jelentés nem veszi figyelembe azokat a kormányzati erőfeszítéseket sem, melyek közvetve járulnak hozzá az emberkereskedelem visszaszorításához, pl. az oktatási programokat, a gazdasági fejlődés támogatását vagy a nemek közötti egyenlőséget szorgalmazó programokat, jóllehet ezek is jelentős erőfeszítések.

A 2006. évi Jelentés az emberkereskedelemről miért tartalmaz több országértékelést?

A 2006. évi jelentés 149 országot elemez az emberkereskedelem, illetve a kormányok ellenintézkedései szempontjából, héttel többet, mint tavaly. Az előző években néhány ország kimaradt a jelentésből, mert az alábbi okok miatt nehéz volt megbízható és elegendő adatot gyűjteni: az emberkereskedelem illegális és „földalatti” jellege; a kormány emberkereskedelem-ellenes erőfeszítéseinek hiánya vagy kezdetlegessége; nehéz különbséget tenni az emberkereskedelem és csempészet között; az emberkereskedelem azon áldozatainak a féltelme és hallgatása, akik gyakran lépik át a határokat illegálisan, és akiknél gyakran alkalmaznak fizikai bántalmazást vagy kényszert; az információszabadság általános hiánya egy adott országban; vagy azon nem kormányzati szervezeteknek hiánya, melyek információt tudnának szolgáltatni. Egyes országokkal kapcsolatban voltak információink, de az adatok nem támasztották alá azt, hogy az adott országba, országból vagy országon belül jelentős számú (három) embert vittek el emberkereskedők. (A jelentésbe való felvételhez ez az általánosan elfogadott alsó határ.) Az elmúlt évben sok kormány részéről tapasztaltunk erőteljesebb fellépést, szaporodtak a figyelemfelkeltő kampányok, melyek tájékoztatják az áldozatokat a védelmi szolgáltatásokról, továbbá fokozódott az átláthatóság az emberkereskedelem-ellenes erőfeszítések terén. E pozitív lépések, valamint az e célra fordított külügyminisztériumi források emelésének köszönhetően az idén még több országról sikerült adatot gyűjteni. Az egyre bővebb információk alapján az USA Külügyminisztériumának célja, hogy minden olyan országot felvegyen a jelentéseibe, ahol jelentős számban megtalálhatók az emberkereskedelem áldozatai.

EMBERKERESKEDELEM ÉS HADVISELÉS: GYERMEKKATONÁK BURMÁBAN

A katonai célú gyermekkereskedelemről szóló háboruzongató információk leggyakrabban afrikai országokból, Ugandából és Sierra Leonéből érkeztek. Ugyanakkor az elhúzódnó etnikai konfliktusok, valamint a romló politikai és gazdasági körülmények Burmában a

kizsákmányolók könnyű prédájává tették a lakosságot és olyan körülményeket teremtettek, melyekben akár 11 éves gyerekeket is bevetnek a harcokba. A hadsereg és a fegyveres etnikai csoportok is toboroznak gyermekkatonákat.

Az Egyesült Államok kormánya és az ENSZ is felszólította a burmai kormányt, hogy hagyjon fel a gyermekkatonák toborzásával és a gyerekek katonai kizsákmányolásával. E nyomás ellenére a burmai kormány nem hajlandó intézkedéseket hozni a katonai célú gyermekrablások megakadályozása érdekében.

A jelentés használata

Ez a jelentés diplomáciai eszköz az Egyesült Államok kormányának a kezében, amelyet párbeszéd folytatására, ösztönzésre, és útmutatóként használhat ahhoz, hogy a forrásokat a bűnüldözésre, a védelemre, valamint a megelőző programokra és politikákra összpontosítsa. A Külügyminisztérium a jövőben is tájékoztatni fogja a kormányokat a jelentés tartalmáról a közös erőfeszítések erősítése és az emberkereskedelem felszámolása érdekében. Az elkövetkező évben, de különösen a 3. szintre sorolt országok számára kilátásba helyezett szankciókról való döntést megelőző hónapokban, a Külügyminisztérium arra fogja használni az itt összegyűjtött információkat, hogy még hatékonyabban támogassa a segélynyújtási programokat, és hogy együttműködjön azokkal az országokkal, amelyek segítségre szorulnak az emberkereskedelem elleni harcban. A Külügyminisztérium reméli, hogy a jelentés világszerte katalizátorként szolgál majd a kormányzati és nem kormányzati erőfeszítésekhez az emberkereskedelem ellen.

A SZINTEK

1. SZINT: Azon országok, amelyek kormányai teljes mértékben eleget tesznek a Törvényben foglalt minimumkövetelményeknek [lásd bővebben a 288. oldalon]

2. SZINT: Azon országok, amelyek kormányai nem teljes mértékben tesznek eleget a Törvényben foglalt minimumkövetelményeknek, de jelentős erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy megfeleljenek azoknak.

2. SZINTŰ FIGYELMI LISTA: Azon országok, amelyek kormányai nem teljes mértékben tesznek eleget a Törvényben foglalt minimumkövetelményeknek, de jelentős erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy megfeleljenek azoknak, továbbá:

- a) ahol nagyon jelentős, vagy nagy mértékben növekszik azon áldozatoknak a száma, akiket az emberkereskedelem súlyos formái sújtanak; vagy
- b) ahol nem tudják bizonyítani, hogy az előző évhez képest több erőfeszítést tettek az emberkereskedelem súlyos formáinak felszámolása érdekében; vagy
- c) a meghatározás, mely szerint az ország jelentős erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy megfeleljen a minimumkövetelményeknek azon alapul, hogy az ország elkötelezte magát amellyel, hogy a következő évben további lépéseket fog tenni.

3. SZINT: Azon országok, amelyek kormányai nem teljes mértékben tesznek eleget a Törvényben foglalt minimumkövetelményeknek, és nem is tesznek jelentős erőfeszítéseket annak érdekében, hogy megfeleljenek azoknak.

Módszertan

Ezt a jelentést az amerikai Külügyminisztérium az amerikai nagykövetségek, külföldi kormányzati tisztviselők, NGO-k és nemzetközi szervezetek, kiadott jelentések, az egyes térségekben kutatás céljából tett utazások során összegyűjtött adatok, illetve a tipreport@state.gov címre beküldött információk alapján állította össze. Utóbbi azért hozták létre, hogy az NGO-k és az emberek megoszthassák egymással ismereteiket arról, hogy milyen eredményeket ért el a kormányzat az emberkereskedelem visszaszorítása terén. Az amerikai diplomáciai testületek alapos kutatómunka után tettek jelentést az

emberkereskedelemmel kapcsolatos helyzetről és a kormányzati lépésekről: különböző kormányzati tisztviselőkkel, helyi és nemzetközi NGO-k képviselőivel, nemzetközi szervezetekkel, tisztségviselőkkel, újságírókkal, egyetemi tanárokkal és túlélőkkel folytattak beszélgetést. Az idej jelentés összeállításához a Külügyminisztérium minden országgal kapcsolatban újból megvizsgálta az információforrásokat az országértékelések elkészítéséhez. Az egyes kormányok emberkereskedelem-ellenes erőfeszítéseinek értékelése kétlépcsős folyamat:

Első lépés: Jelentős számú áldozat

Először a Külügyminisztérium meghatározza, hogy az adott ország „kibocsátó, tranzit vagy célország-e az emberkereskedelem súlyos formáitól sújtott jelentős számú áldozat szempontjából.” (Ez általában 100 vagy annál több áldozatot jelent; ugyanezt a határértéket alkalmaztuk az előző jelentésekben is.) Egyes országoknál ilyen adat nem állt rendelkezésre, ezért nem kaptak szintbeli besorolást, de feltüntettük őket a „Különleges eset” részben, mivel az emberkereskedelem jeleit mutatták.

Második lépés: Szintbeli besorolás

A Külügyminisztérium a 2006. évi jelentésbe bevont valamennyi országot a négy kategória (itt szint) egyikéhez sorol a TVPA Törvény előírásainak megfelelően. Ez a besorolás inkább a kormány emberkereskedelem elleni tevékenységein alapszik, nem pedig a probléma súlyosságán, bár az is fontos szempont. A Külügyminisztérium először azt értékeli, hogy a kormány teljes mértékben eleget tesz-e a TVPA Törvényben foglalt minimumkövetelményeknek az emberkereskedelem felszámolása érdekében [bővebben lásd a 288. oldalon]. Azokat a kormányokat, amelyek teljes mértékben eleget tesznek a Törvényben foglalt minimumkövetelményeknek, az 1. szinthez sorolják. A többi kormánynál a Külügyminisztérium megvizsgálja, hogy jelentős erőfeszítéseket tettek-e a követelményeknek való megfelelés érdekében. Azon kormányokat, melyek jelentős erőfeszítéseket tesznek a minimumkövetelményeknek való megfelelés érdekében, a 2. szinthez sorolják. Azon kormányokat, melyek nem tesznek teljes mértékben eleget a Törvényben foglalt minimumkövetelményeknek, és nem is tesznek jelentős erőfeszítéseket annak érdekében, hogy megfeleljenek azoknak, a 3. szinthez sorolják. Végül pedig létezik az úgy nevezett Speciális Figyelmi Lista. Szükség esetén a 2. szinten lévő országokat sorolják át a 2. szintű figyelmi listára.

A Speciális figyelmi lista – 2. szintű figyelmi lista

A TVPA Törvény 2003-as újbóli engedélyezésével kialakult egy „Speciális figyelmi lista”, ahova a jelentés azokat az országokat sorolja, melyek alapos vizsgálatot igényelnek. A listán az alábbi országok szerepelnek: 1) Azok az országok, melyek az idej jelentésben az 1. szinthez sorol, de a 2005. évi jelentésben még a 2. szinthez tartoztak; 2) Azok az országok, melyek az idej jelentésben a 2. szinthez sorol, de a 2005. évi jelentésben még a 3. szinthez tartoztak; valamint 3) azok az országok, melyeket az idej jelentés a 2. szinthez sorol, és ahol:

- a) Az emberkereskedelem súlyos formáitól sújtott áldozatok száma abszolút értékben nagyon magas, vagy jelentősen emelkedik;
- b) Nincs bizonyíték arra, hogy az előző évhez képest több erőfeszítést tettek az emberkereskedelem súlyos formáinak felszámolása érdekében, ideértve az emberkereskedelemmel kapcsolatos bűncselekmények kapcsán lefolytatott nyomozások, bűnvádi eljárások és ítéletek számának növelését, a fokozott segítségnyújtást az áldozatoknak; továbbá csökken a bizonyítékok száma arra vonatkozóan, hogy a kormányzati tisztviselők bűnrészesként segédkeznek az emberkereskedelem súlyos formáiban; vagy
- c) Az a meghatározás, hogy az ország jelentős erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy megfeleljen a minimumkövetelményeknek azon alapul, hogy az ország elkötelezte magát amelle, hogy a következő évben további lépéseket fog tenni.

Ezt a kategóriát (ideértve az a, b és c alpontokat is) a Külügyminisztérium „2. szintű figyelmi listának” nevezte el. A 2005. júniusában készült jelentésben 27 ország szerepelt ezen a listán. Ezekről az országokról, illetve hat olyan országról, melyek szintén a „2. szintű figyelmi listára” kerültek 2005 szeptemberében, továbbá három olyan országról, melyek először teljesítették a fent nevezett első két kategóriát (azaz egy szinttel feljebb kerültek a 2005. évi jelentéshez képest) „Időközi Értékelést” adott ki az USA Külügyminisztériuma 2006. február 1-jén.

Az Időközi jelentés írásakor a 2. szintű figyelmi listán szereplő 33 ország közül 16 lépett előre a 2. szintre ebben a jelentésben, 4 visszaesett a 3. szintre, 12 pedig már harmadik éve maradt a 2. szintű figyelmi listán. Az idén Haitit a „Különleges Esetek” szakaszban tárgyaltuk. A speciális figyelmi listán szereplő országokat időközi értékelésnek vetjük alá, és az erről szóló jelentést 2007. február 1-ig benyújtjuk az amerikai Kongresszusnak.

Kilátásba helyezett büntetések a 3. szinthez sorolt országoknak

A 3. szinthez sorolt országok bizonyos szankciókkal sújthatók. Az USA kormánya megvonhatja tőlük a nem humanitárius vagy nem kereskedelmi célú segítségnyújtást. Azok az országok, amelyek nem részesülnek ilyen segítségnyújtásban, nem kaphatnak támogatást oktatási és kulturális csereprogramokban történő részvételhez.

A TVPA Törvény értelmében az ilyen kormányoknak azzal is szembe kell nézniük, hogy az USA nem fogja támogatni a nemzetközi pénzüzetek, mint például a Nemzetközi Valutaalap vagy a Világbank által felajánlott segítséget sem (kivéve a humanitárius, kereskedelmi és bizonyos fejlesztési támogatásokat). Ezek a potenciális következmények a következő pénzügyi év elején, 2006. október 1-jén lépnek életbe. Az USA elnöke részben vagy teljesen a TVPA Törvény által szorgalmazott szankciók eltörlése mellett dönthet, ha úgy gondolja, hogy a kormánynak nyújtott segítségnyújtás előmozdítaná a törvény céljainak megvalósulását, vagy ez egyéb módon az Egyesült Államok nemzeti érdekében áll. A TVPA Törvény arról is rendelkezik, hogy eltörölhetők a szankciók, ha ez szükséges ahhoz, hogy a sebezhető társadalmi csoportok, így a nők és a gyermekek ne szenvedjenek jelentősen a szankciók okozta hátrányoktól. A szankciókat nem kell alkalmazni, ha az elnök úgy találja, hogy a jelentés kiadása után, ám még a szankciók bevezetése előtt az adott kormány megfelelt a minimumkövetelményeknek, vagy jelentős erőfeszítéseket tesz annak érdekében.

A szintbeli besorolástól függetlenül minden ország, beleértve az Egyesült Államokat is, fokozhatja erőfeszítéseit. Egyik ország besorolása sem örökérvényű. Minden ország köteles fenntartani és fokozni az emberkereskedelem visszaszorítására tett erőfeszítéseit.